СТАРТ БЕРИЛДИ!

Космосдаги катта Совет-Америка эксперименти бошланди

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 163 (2755). ЧОРШАНБА 16 ИЮЛЬ 1975 й.
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади.
Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

«Союз» — «Аполлон» қўшма программасида иштирок этаётган «Союз» космик кемасининг биринчи экипажи— Алексей Архипович Леонов [чапда] ва Валерий Николаевич Кубасов.

А. Пушкарёв фотоси, ТАСС фотохроникаси.

«Союз» — «Аполлон» қўшма программасида иштирок этаётган америкалик астронавтлар [чапдан— ўнгга] — Дональд Слейтон, Томас Стаффорд ва Вэнс Бранд.

АП—ТАСС телефотоси.

ТАСС ахбороти

«Союз-19» космик кемаси орбитада

1975 йил 15 июль Москва вақти билан соат 15 дан 20 минут ўтганда Совет Иттифоқида «Союз-19» космик кемаси учирилди. Кемани командир Совет Иттифоқи Қаҳрамони, СССРнинг космонавт-учувчиси полковник Алексей Архипович Леонов билан борт-инженер Совет Иттифоқи Қаҳрамони, СССРнинг космонавт учувчиси, техника фанлари кандидати Валерий Николаевич Кубасовдан иборат составдаги экипаж бошқариб бормоқда.

Шу парвоз билан СССР ва АҚШ амалга ошираётган «Союз— Аполлон» программаси бўйича космонавтика тарихида биринчи катта қўшма илмий эксперимент бошлаб берилди. Учиш 1972 йилнинг 24 майида «Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи билан Америка Қўшма Штатлари ўртасида космик фазони тинчлик мақсадларида тадқиқ этиш ва ундан фойдаланишдаги ҳамкорлик тўғрисида тузилган битимга» мувофиқ ўтказилмоқда. Бу битим одамнинг космосга қиладиган парвозлари хавф-хатарсизлигини ошириш ҳамда кейинчалик биргалашиб илмий экспериментлар ўтказиш имкониятини таъминлаш мақсадида Совет ва Америка инсон бошқарадиган космик кемалари билан станцияларининг бир-бирларига мос келадиган яқинлашиш ва туташиш воситаларини яратиш борасидаги ишлар ўтказилишини кўзда тутади.

«Союз-19» космик кемасининг олти кунлик учиш программасида қуйидагилар мўлжалланади:

— Совет ва Америка мутахассислари яратган бир-бирига мос яқинлашиш ва туташиш воситаларини синаб кўриш;

— «Аполлон» кемаси билан туташишни амалга ошириш ва икки кун мобайнида биргалашиб учиш;

— Космонавтларнинг бир кемадан иккинчи кемага кўчиб ўтишларини бажо келтириш ва учиш чоғида биргалашиб илмий экспериментлар ўтказиш;

— «Союз-19» кемаси мустақил учаётган чоғида илмий экспериментлар ўтказиш.

«Союз-19» кемасининг ичида космос ҳамиша одамларнинг фаровонлигига хизмат қилиши учун муҳим ҳисса қўшган Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг байроғи бор.

Кемалар Ер атрофи орбитасида туташганларидан сўнг байроқ Америка экипажига топширилади, бу экипаж байроқни ерга қайтариб туширади. Сўнгра Совет ва Америка космос тадқиқотчилари байроқни Бирлашган Миллатлар Ташкилотига топширадилар.

«Союз-19» космик кемасининг учиши совет бошқариш маркази орқали Совет Иттифоқи территориясида жойлашган кузатув станциялари, СССР Фанлар академиясининг Атлантика океанининг акваториясида турган «Космонавт Юрий Гагарин» ва «Академик Сергей Королёв» илмий-тадқиқот кемалари ёрдами билан бошқарилади.

Кема экипажи билан турғун радио алоқа ва телевизион алоқа боғлаб турилибди. Кеманинг ичидаги ҳамма системалар нормал ишламоқда.

Космонавтлар Алексей Леонов билан Валерий Кубасов ўзларини яхши ҳис қилмоқдалар ва учиш программасини бажаришга киришдилар.

«Аполлон» космик кемасининг учирилиши

ХЬЮСТОН, УЧИШНИ БОШҚАРИШ МАРКАЗИ, 15 июль. (ТАСС махсус мухбири). Совет-Америка қўшма космик экспериментининг программасига мувофиқ бугун Москва вақти билан соат 22 дан 50 минут ўтганида Ж. Кеннеди номли космик парвозлар марказида (Канаверал буруни) Американинг «Аполлон» кемаси учирилди. Кема бортида Томас Стаффорд (кема командири), Вэнс Бранд ва Дональд Слейтондан иборат экипаж бор.

Икки босқичли «Сатурн-1 В» ракета-ташувчи кемани белгиланганига яқин бошланғич орбитага олиб чиқди. Орбитага чиққанидан сўнг «Аполлон» ракета-ташувчининг сўнгги босқичида ажралди.

Учишни бошқариш марказининг хабарига қараганда экипаж аъзолари ўзларини яхши ҳис қилмоқдалар. Улар борт жиҳозларини синашга ва монтаж орбитасига чиқиш учун маневрлар сериясини бажаришга киришдилар.

Икки кемани туташтириш «Союз — Аполлон» қўшма программасининг энг муҳим қисми бўлади. Бу ишни 17 июлда Европа устида бажариш мўлжалланади. Икки кеманинг икки кундан ошиқ биргалашиб учиши чоғида космонавтлар бир кемадан иккинчи кемага тўрт марта кўчиб ўтадилар, бир қанча илмий экспериментларни адо этадилар.

Учиш олдидан Т. Стаффорд: биз бўлажак совет—америка космик парвози ҳар иккала мамлакатимиз ўртасидаги дўстлик алоқаларини мустаҳкамлашига аминмиз, деди.

АҚШ президентининг мактуби

АҚШ президенти Ж. Форд «Союз» ва «Аполлон» космик кемаларининг экипажларига мактуб билан мурожаат қилди. Мактубда таъкидланадики, илгари ҳеч қачон икки мамлакат вакиллари космосда бирга яшамаган ва бирга ишламаганлар. Шунинг ўзи тарихий воқеадир.

Сизнинг парвозингиз, дейилади мактубда, инсониятнинг теварагини қуршаган дунёни билишини кенгайтириш борасидаги куч-ғайратларида янги бир босқичдир. Бу парвоз бошқа нарсани— Қўшма Штатлар билан Совет Иттифоқи шунчалик муҳим ишда ҳамкорлик қила олишлари мумкинлигини ҳам намойиш қилди. Бундан уч йил аввал «Союз»—«Аполлон»нинг учиши тўғрисида битимга эришилган вақтдан бери икки мамлакат экипажларининг аъзолари, олимлари ва мутахассислари бугунги кунда эришилган натижаларни таъминлаш учун астойдил, баракали ва ҳамкорлик руҳида ишладилар. Сизларнинг куч-ғайратларингиз ва кўрсатган намунангиз мамлакатларимиз ўртасидаги бундан буёнги ҳамкорликка хизмат қилишига аминман, дейилади мактуб пировардида. Ж. Форд «Союз» ва «Аполлон» космик кемаларининг экипажларига оқ йўл ва муваффақият тилади. (ТАСС).

МУСОБАҚА КЕНГ ҚУЛОЧ ЁЙСИН!

Мусобақалашаётган Киров ва Собир Раҳимов районлари коллективларининг тўққизинчи беш йиллик якунловчи йили биринчи ярим йиллигидаги социалистик мусобақасига якун ясалди.

Партия-хўжалик активи йиғилишида Собир Раҳимов район партия комитети биринчи секретари З. Н. Абдураҳимов нутқ сўзлади. У район саноат корхоналари муддатидан илгари, 20 июнда ярим йиллик планни маҳсулот реализация қилиш ва муҳим буюмлар ишлаб чиқариш бўйича бажарганликларини таъкидлаб ўтди. Планга қўшимча 4 миллион 200 минг сўмлик ёки мажбуриятда кўзда тутилганидан 700 минг сўмлик кўп маҳсулот реализация қилинди, 27 саноат корхонасининг ҳаммаси маҳсулот реализация қилиш бўйича ярим йиллик планни бажарди. Район қурувчилари планга қўшимча 478 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишлари бажаришди. 39,2 минг квадрат метр турар жой, бир қатор маданий-маиший объектлар фойдаланишга топширилди.

— Бугунги кунда районнинг меҳнат коллективлари, — деди З. Н. Абдураҳимов, «КПСС XXV съезди шарафига — 25 зарбдор декада!» шиори остида меҳнат вахтасида туришди. «Миконд» заводи, кўн-галантерея буюмлари фабрикаси, ирригация бўйича Давлат махсус конструкторлик бюроси, «Узкоопстроймонтаж» тресги, 6-трестнинг 47-қурилиш бошқармаси, Ўзбекистон кўрлар жамияти босмахонаси коллективлари юксак меҳнат натижаларига эришдилар. Бу корхоналар ҳозирнинг ўзидаёқ беш йиллик планни бажариб қўйишди.

Район меҳнаткашлари қўлга киритган ютуқларга кўп жиҳатдан Собир Раҳимов ва Киров районлари меҳнаткашлари ўртасида меҳнат беллашуви кенг авж олдирилганлиги туфайли эришилди. Корхоналар, ташкилотлар ўзаро мусобақалашиш жараёнида илғор тажрибаларни айрбошлайдилар, омманинг ижодий активлиги натижасида юзага келган барча янги, илғор нарсаларни ҳаётга тадбиқ қиладилар. Агрегат ва «Ўзбексельмаш» заводи коллективлари ўртасидаги алоқалар бунинг ёрқин мисолидир. Агрегат заводи ишчилари мусобақадош ўртоқларидан бир қатор техник янгиликларни ўрганиб, ўзларида жорий қилдилар. Бу нарса катта иқтисодий самара берди. Бош кийимлар фабрикаси коллективи, «Малика» фирмаси коллективининг ишлаб чиқариш қувватларидан тўла фойдаланиш ва маҳсулот сифатини яхшилаш бўйича бошлаган ташаббусини қўллаб-қувватлаб, қабул қилинган социалистик мажбуриятларнинг ошириб бажарилишига эришяпти, бир қатор буюмларни Давлат Сифат белгисига аттестациядан ўтказишга тайёрлаяпти.

З. Н. Абдураҳимов эришилган ютуқларни таъкидлаб бир қатор нуқсонларга ҳам тўхталди. 9-темир бетон буюмлари заводи, идора буюмлари фабрикаси ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш ва меҳнат унумдорлиги бўйича ярим йиллик планни бажара олмади. Бош кийимлар фабрикаси 10-авторемзавод, чинни буюмлар заводида ишлаб чиқариш сўръати ва меҳнат унумдорлиги даражаси пасайиб кетди.

—Ҳозир,—деб таъкидлади сўзининг охирида З. Н. Абдураҳимов, —ярим йилликка якун ясалган шароитда ҳар бир партия ташкилотида, барча меҳнат коллективларида социалистик мусобақа қандай бажарилаётганлигини текшириш, камчиликларни чуқур, атрофлича анализ қилиш, судралиб қолаётганларга илғорлар сафидан ўрин олишда ёрдам бериш керак. Токи, район бўйича йил охиригача планга қўшимча 1 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилиш ва КПСС XXV съезди очилгунга қадар 1976 йил 1 квартал планини бажариш мумкин бўлсин.

Киров районы меҳнаткашларининг ишлари ҳақида Киров район партия комитетининг иккинчи секретари Ю. А. Чурсин гапирди. Район корхоналари ярим йилликни муваффақиятли якунлашди. Планга қўшимча 4 миллион 746 минг сўмлик маҳсулот реализация қилинди. Ярим йиллик социалистик мажбурият шараф билан бажарилди. Меҳнат унумдорлиги 8,9 процент ўсди. Товар маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми эса 15,1 процент ўсди. Районда авж олган социалистик мусобақада «Малика» трикотаж фирмаси, «Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги» тикув фирмаси, асбобсозлик заводи ва бошқа корхоналар пешқадамлик қилишди.

Ю. А. Чурсин ўз нутқида Киров районидаги баъзи бир корхоналар фаолиятидаги нуқсонларга тўхталди.

«Тошкент» ёғочни қайта ишлаш бирлашмаси директори А. Н. Сухов, «Главташкентстрой» «Строймеханизация» тресги бошқарувчисининг ўринбосари В. И. Малишев, агрегат заводи темирчиси А. Носиров ва бошқалар коллективларнинг иш тажрибаси, келажак режалари ҳақида гапириб беришди.

Ўзаро мусобақалашаётган икки район партия-хўжалик активида иштирок этган В. О. Козимов мусобақа ғолиби — Собир Раҳимов районы вакилларига шаҳар партия комитети, шаҳар ижроия комитети, областъ касаба союзлар Совети ва шаҳар комсомол комитетининг кўчма Қизил байроғини топширди.

Йиғилиш қатнашчилари Киров ва Собир Раҳимов районлари меҳнаткашлари ўртасидаги меҳнат беллашуви социалистик мусобақа байроғини янада юқори кўтариш, Ўзбекистон Компартиясининг XIX съезди ва Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXV съездини янги меҳнат муваффақиятлари билан кутиб олиш имконини беради деб ишонч билдирдилар.

СОВЕТ ВА АМЕРИКА КОСМОНАВТЛАРИГА ЭЗГУ ТИЛАКЛАР

Коммунистик партия ва Совет давлатининг раҳбарлари Американинг «Аполлон» космик кемаси билан туташиб, биргаликда учиш учун орбитага чиқарилган «Союз-19» совет космик кемасининг Бойқўнғир космодромидан учирилишини 15 июль куни бевосита телевидение орқали кузатиб турдилар.

Учиш олдидан «Союз-19» кемасининг командири, Совет Иттифоқи Қаҳрамони, СССР космонавт учувчиси А. А. Леонов билан борт инженер Совет Иттифоқи Қаҳрамони, СССР космонавт учувчиси В. Н. Кубасов кема экипажи биргаликда учиш юзасидан қўйилган вазифани бажаришга батамом шай эканлигини КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневга маълум қилдилар.

Ўртоқ Л. И. Брежнев «Союз-19» совет космик кемасининг экипажи А. А. Леонов билан В. Н. Кубасов ўртоқларга бехатар учишни, топшириқни муваффақиятли бажариб эсон- омон Ватанга қайтиб келишни тилади.

Л. И. Брежнев Американинг «Аполлон» космик кемасининг ҳам ва унинг экипажи Томас Стаффорд, Вэнс Бранд ва Дональд Слейтоннинг муваффақиятли учишини ҳам тилади.

(ТАСС).

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА МАТБУОТ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

15 июль куни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида марказий ва республика матбуоти, телевидение ва радио эшиттириш журналистлари учун матбуот конференцияси ўтказилди.

Ҳозир республика қишлоқ хўжалиги меҳнатчилари ҳал этаётган актуал вазифалар тўғрисида, бу масалаларни матбуотда ёритиш ҳақида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари И. Р. Қурбонов гапириб берди.

(ЎзТАГ).

«САЛЮТ-4»ДА 52-ИШ КУНИ: МЕДИЦИНА ТАДҚИҚОТЛАРИ ЎТКАЗИЛДИ

УЧИШНИ БОШҚАРИШ МАРКАЗИ, 15 июль. (ТАСС). «Салют-4» станцияси экипажининг навбатдаги 52-иш куни бугун Москва вақти билан соат 8 да тугади. У медицина экспериментларига бағишланганди. Петр Климук билан Виталий Севастьянов уйғонганлари заҳоти тўла эсойишталик шароитида юрак-қон томир системасини текшириб чиқдилар. Шундан сўнг станциянинг экипажи велоэргометрда маълум жисмоний зўриқиш билан функционал тадқиқотларни бажарди. Иккала космонавт тўла электро кардиографик текширувидан ҳам ўтказилди. Кейинчалик Ердаги лабораторияда анализ қилиш учун космонавтларнинг қонидан намуна олиниб, консервация қилиб қўйилди.

Медицина контроли маълумотлари ва станция ичидан берилган ахборотга кўра, Петр Климук билан Виталий Севастьяновнинг сиҳат-саломатлиги яхши, улар ўзларини дуруст ҳис этяптилар. Тинч турганда командирнинг томир уриши минутига 72 марта, борт инженерники 74 марта. Қон босимлари эса: командирники — симоб устунининг 115/70 ва борт инженерники — 125/75 миллиметрига тенг келади.

«Салют-4» станцияси ичидаги системалар нормал ишлаб турибди. Учиш программаси муваффақиятли бажариляпти.

Тонгги газеталарда

✦ КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг «Қуролсизланиш учун курашда олимлар ва уларнинг ташкилотларининг роли» халқаро симпозиуми қатнашчиларига табрик мактуби эълон қилинган.

✦ КПСС Марказий Комитетининг таклифига мувофиқ Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, Чехословакия Социалистик Республикасининг Президенти Г. Гусак дам олиш учун 15 июлда Совет Иттифоқига келди.

✦ 15 июль куни Москвада Катта Кремль саройида тўққизинчи чақириқ РСФСР Олий Советининг биринчи сессияси иш бошлади.

✦ Тўққизинчи беш йиллик топшириқлари ва социалистик мажбуриятларини муддатидан илгари бажарганликлари учун Главтюменгеология корхоналари ва ташкилотларининг бир группа ишчилари, инженер-техник ходимлари СССР Олий Советининг 1975 йил 14 июль фармонига мувофиқ СССР орден ва медаллари билан мукофотланди.

Сапёрная кўчасида қурилган мана бу уйга яқин ўртада рассомлар кўчиб келишади. М. Нуриддинов фотоси.

ДЎСТЛИК ПОЕЗДИ

Мамлакатимизнинг турли шаҳарларидаги олий ўқув юртларида таълим олаётган чет эллик студентлар ёзги каникул программасига мувофиқ Ўзбекистонга марҳамат қилдилар. Делегацияни олиб келган «Дўстлик» поездида Осиё, Африка ва Европа қитъаларидаги мамлакатларнинг ёшлари бор. Меҳмонлар Тошкентнинг диққатга сазовор жойлари, янги қурилиш массивлари ва маданият даргоҳлари билан қизиқиб танишдилар.

БУГУН

170 СТУДЕНТ ТУШГАН «ДЎСТЛИК» ПОЕЗДИ САМАРҚАНД ВА БУХОРО ШАҲАРЛАРИГА ЙЎЛ ОЛДИ.

• Якунловчи йил одимлари

ДОВОН ОШАЁТГАНЛАР

Бу автомобиль корхонаси республика пойтахтида илғор ҳисобланади. Корхонанинг кўп миллатга мансуб аҳил коллективи зиммасига юклатилган барча вазифаларни шараф билан адо этмоқда. Шунинг учун ҳам транспортчилар хизматидан мижозлар мамнун. Тошкент тўқимачилик комбинати, «Таштекстильмаш», «Ташхимсельмаш» заводлари, 1 ва 2-пойафзал фабрикалари, қатор қурилиш ташкилотлари бу корхона ишчи-хизматчилари хизматидан баҳраманд бўлмоқдалар. Транспортчилар улар учун зарур бўлган хом ашёлар ва материалларни, тайёр маҳсулотларни ташиб беришда жонбозлик кўрсатиб ишлашяпти.

Мавжуд автомобиль парнидан унумли фойдаланиш, аксарият кўпчилик машиналарнинг доим ҳаракатда бўлишини таъминлаш, ўзаро социалистик мусобақани авж олдириш туфайли корхона коллективи фаолиятининг техника-иқтисодий кўрсаткичлари ортиб бормоқда. Юк ташиш ҳажми муттасил кўпаймоқда, меҳнат унумдорлиги тинимсиз ошяпти, транспорт харажатлари эса камаймоқда.

Тўққизинчи беш йиллик ва унинг якунловчи йили план топшириқларини муддатидан илгари бажариш юзасидан бошланган умумхалқ ҳаракатида фаол иштирок этаётган автомобилчилар давлат планлари ва зиммага олинган социалистик мажбуриятларини муваффақиятли бажармоқдалар. Шуни айтиш кифояки, коллектив юк оборотини ошириш бўйича беш йилликка мўлжалланган планни тўрт йилда адо этди. Юк оборотининг ўртача ошиши суръатлари ҳар йили 12.6 процентни ташкил этди.

Транспортчилар ишлаб чиқаришнинг бошқа муҳим кўрсаткичларини ҳам муваффақиятли бажармоқдалар. Масалан, меҳнат унумдорлигини ошириш бўйича беш йиллик план тўрт йилдаёқ зиёдаси билан адо этилди. У тўққизинчи беш йилликда белгиланганига нисбатан 4.8 процент ортди. Меҳнат унумдорлиги ортишининг йиллик ўртача суръатлари пландаги 5,7 процент ўрнига 8,4 процентни ташкил этди. Ҳар бир автомобиль ҳисобига юк ташиш ҳажми тонна-километр бўйича 1,5 баравар ортди. Беш йилликнинг ўтган йиллари мобайнида пландагидан ташқари юзларча минг тонна халқ хўжалик юклари белгиланган манзилларга етказиб берилди.

Транспортчиларнинг якунловчи йилдаги меҳнати самараси ҳам салмоқли бўлмоқда. Улар муқобил планнинг зиёдаси билан бажарилишини таъминлашяпти. Ўтган ярим йил давомида тоннада юк ташиш плани 116 процент қилиб адо этилди. Қўшимча 88,5 минг тонна ёки муқобил планда белгиланганига нисбатан 38,5 минг тонна кўп халқ хўжалик юклари ташилди. Тонна-километр бўйича эса олти ойлик топшириқ 110,6 процент қилиб бажарилди. Юк ташиш ишларини такомиллаштириш, прицеплар ва ярим прицеплардан фойдаланишни кенгайтириш, автомашиналарнинг юк ортиш ва туширишда ҳамда ремонт вақтида туришини камайтириш туфайли меҳнат унумдорлиги белгиланганидан салкам беш процент ортиқ бўлди, қўшимча 14 минг сўмлик фойда олинди.

Автобаза шоферлари, ремонтчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари КПСС XXV съездини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олиш юзасидан бошланган умумхалқ социалистик мусобақасида фаол иштирок этишга қарор қилдилар. Шу туфайли улар йил бошида зиммаларига олган социалистик мажбуриятларини қайта кўриб чиқдилар ва унга қараганда меҳнатда анча юксак марраларни эгаллашга аҳд қилдилар. Улар ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, халқ хўжалик юклари ташиш йиллик планини илгариги мажбуриятда белгиланганидек 1 декабрда эмас, 20 ноябрда бажаришга аҳд қилдилар. Пландагидан ташқари 138 минг тонна юк ташилади, 2 миллион 500 минг тонна-километр йўл босилади. Юк ташиш ҳажми бўйича тўққизинчи беш йиллик плани сентябрь ойининг биринчи ярмида бажарилади.

Коллектив эл-юрт олдида берилган ана шу ваъданинг тўла уддасидан чиқиш учун ишлаб чиқаришни такомиллаштиришга қаратилган қатор тадбирларни амалга оширишни мўлжаллаб қўйди. Прицепли ва ярим прицепли автомашиналар сони яна кўпаяди. Юк ортиш ва тушириш ишларини механизациялаш ва тезлаштириш юзасидан қатор чоралар кўрилади. Ремонт муддатини қисқартириш ва сифатини ошириш, меҳнатни илмий асосда ташкил этиш, иш шароитини яхшилаш йўли билан меҳнат унумдорлигининг кескин ошишига эришилади. Унумдорлик ҳар бир ишловчи ҳисобига беш йиллик давомида 40 процент оширилади. Бу тўққизинчи беш йилликнинг директив топшириқларидагидан 25 процент ортади ёки меҳнат унумдорлиги бўйича 1976 йилнинг охирига мўлжалланган даражага етилади деган гапдир.

Сўзи билан иши бир илғор 103-автомобиль корхонаси ишчи-хизматчилари шу кунларда зиммага олинган янги мажбуриятларини шараф билан бажариш учун хормай-толмай меҳнат қилмоқдалар. Шоферлар ўртасида автомашиналардан унумли фойдаланиш, уларнинг ремонтлараро ишлаш муддатларини узайтириш, кўп юк ташиш, эҳтиёт қисмлар, мойлаш-суркаш, ёнилғи материалларини тежаб-тергаб ишлатиш бўйича социалистик мусобақа авж олдириб юборилди. Мусобақада ғолиб чиққанларни моддий ва маънавий рағбатлантиришнинг янги тартиблари ишлаб чиқилди. Аҳдига вафодор коллектив албатта ўз сўзи устидан чиқади.

М. МИРҲАМИДОВ.

Республика марказий статистика бошқармасида ўз касбининг моҳир устаси бўлган мутахассислар ишламоқдалар. Мана бу фотолавҳада марказнинг ишчан инженерларидан (чапдан ўнгга) Анатолий Кримский, Максур Каримов бўлим бошлиғи ва Зуҳра Обидова ўртоқлар акс этганлар. Улар «Минск-22» электрон-ҳисоблаш машиналарининг техник хизмати бўйича мутахассислардир.

М. Нуриддинов фотоси.

• Илмий боғдорчилик масканида

Ҳосил мўл, тадқиқот қизғин

Селекционерларнинг бу йилги ишлари баракали бўлаётир. Улар узоқ изланишлар натижасида яратган «Ҳосилдор» олма нави ўз номи билан серҳосил ва жуда тотли бўлиб чиқди.

Р. Р. Шредер номидаги Ленин орденли боғдорчилик, узумчилик ва виночилик илмий-текшириш институти ходимлари айни шу кунларда етиштирилган янги навли меваларнинг ҳосилини узабошладилар. Институт селекционерлари мева навларини кўпайтириш, ривожлантириш янги навларни яратиш борасида катта ишларни олиб боряптилар.

Шу кунларда институт боғларидаги мева дарахтларининг шохлари мўл ҳосилдан эгилиб ётибди. «Ҳосилдор», «Тошкент боровинкаси» каби олмалар мевасининг йириклиги, чиройлилиги, хуштаъми билан ҳар бир кишига манзур бўлади. Шунингдек, нокнинг «Сари гўзал», олчанинг «Гунафша» каби навлари чидамлилиги ва донадорлиги билан ажралиб туради.

— Биз селекционерлар — дейди селекция ишлари бўлимининг бошлиғи А. Лейн, — узоқ сақланадиган гилос ва шафтоли навлари устида кузатишлар олиб бораяпмиз.

Институт коллективи етиштирилган меваларни Тошкент шаҳрига ҳамда Москва, Ленинград, Сибирь, ва Урал меҳнаткашларига етказиб бермоқда.

М. АЗИЗОВА.
ТошДУ студенти.

• *Мусобақа кундалиги*

МЕҲНАТ ҚАРДОШЛИГИ ҚОНУНЛАРИ АСОСИДА

Аму-Бухоро машина канали қурилишида яна бир — Қизилтепа насос станциясининг учинчи насос агрегати ишга туширилди. Энди учта насос далалар, боғлар ва токзорларни суғориш учун ҳар секундда деярли 45 кубметр сувни чиқариб бермоқда.

Ҳолбуки, 233 километр узунликдаги каналнинг фақат декабрь ойида қазиб тамомлаш кўзда тутилган эди. Бироқ деҳқонларга ёрдам қўлини узатиб, сунъий дарё ижодкорлари «Ҳамза-2» станциясида ўтган йилнинг июлидаёқ икки агрегатни ишга туширган эдилар. Мана, ҳозир янги муваффақиятга эришилди. Бу ерда гидроқурилиши практикасида биринчи марта қувватлар ва объектларни босқичма-босқич ишга тушириш усули қўлланилди. Бу эса ишни анча жадаллаштириш имконини берди. Москва, Биробиджон, Харьков, Ленинград, Запорожье, Харцизск, Шелехов ва бошқа шаҳарлардаги корхоналарнинг коллективлари бу ишда катта ёрдам бердилар. Сув танқис бўлган жазирама ёз фаслида экинзорларни суғориш тўғрисида Ўзбекистон деҳқонларининг ташвишларига ҳамма жойда шерик бўлишди. Зарбдор қурилиш буюртмаларини муддатидан илгари бажариш учун ҳамма жойда резервлар қидириб топилди.

— Свердловск меҳнатчиларининг ёрдами бўлмаганида, — дейди «Амубухараканалстрой» бошқармасининг бошлиғи А. Хўжаев, — зиммамизга олган мажбуриятни бажара олмаган бўлур эдик. Монтаж ишларини тезлаштириш учун оғирлиги юз тонна келадиган кўприк кранининг кран тагидаги йўлини шошилинч суратда узайтиришга тўғри келди. Бизда бу ишни уддалайдиган ишчилар йўқ эди. Ўшанда биз ураликларга мурожаат қилдик.

— Телеграммада бундай дейилган эди: ғўза учун сув керак, — деди «Уралгидромаш» бирлашмасининг бош инженери Б. Бородулин. — Шу боисдан бир бутун бригадамиз билан шошилинч равишда Қизилқумга йўл олдик. В. Суринин, Н. Костарев, Ю. Котельников ва мен икки сменада ишлаб, Навоий шаҳридан келган монтажчиларга кран ости йўлларини узайтиришдагина кўмаклашиб қолмай, шу билан бирга насосларни йиғишда ҳам қўлимиздан келган ёрдамимизни аямадик. Экинзорга сув чиқаришни жадаллаштира олганимиздан ғоят хурсандмиз.

Гидроқурувчилар свердловскликларданг биринчи марта мадад олаётганлари йўқ. Урал мутахассислари «Ҳамза-1» ва «Ҳамза-2» станцияларини қуришда ҳам иштирок этдилар. Бухороликларнинг Урал меҳнатчилари билан дўстлиги шу йил жазирама ёз фаслида янада кўпроқ мустаҳкамланди.

ЎзТАГ.

ДАРАХТЛАР СУВГА ҚОНМОҚДА

Ёзнинг жазирама иссиқ кунлари бошланди. Шу кунларда ўтган йил кузида ва бу йил кўкламда экилган ёш ниҳолларни сувга қондириш, бир текис кўкартириб олиш ҳар бир миробнинг, ҳар бир шаҳарликнинг олдидаги муҳим вазифадир. Шаҳар сув хўжалиги («Горводхоз») ишчилари сув танқис бўлган бу йилда муҳим тадбирларни амалга ошириб, ҳар бир ариқда сув бўлишини таъминламоқдалар.

Абдулла Тўлағанов бошлиқ участка Ленин, Ҳамза районларидаги олтита энг катта асосий канал ва улардаги майда сув шохобчаларини обиҳаёт билан таъминлаши керак. Ҳозирги кунда ана шу Сарикўл, Қиёт, Қўйлиқ, 2-Толариқ, Эскиполвон каналларида мўлжалдагидан зиёд сув бўлиши ҳар икки районда дарахтларнинг бир текисда кўкаришига ёрдам бермоқда. Мисол учун Эскиполвон каналида бир секундда 90 метр сув ўтиши лозим бўлса, ҳозир 175 литр, Пулемасдан 640 ўрнига 645, Сарикўл каналидан 270 ўрнига 310 литр сув оқиб турибди. Шунинг билан бирга, ҳар бир канал ва ариқни тоза бўлиши таъминланмоқда.

Каналларда сувнинг бир меъёрда оқишида А. Холматов, Т. Каримов, О. Ғозиев, каби сувчи-миробларнинг ҳиссаси катта бўлмоқда. Улар ўз участкаларида сувдан тежаб-тергаб фойдаланмоқдалар.

— Сувнинг исроф бўлмаслиги учун, — дейди участка бошлиғи А. Тўлаганов, — ҳозирда Сарикўл каналида реконструкция ишлари олиб борилмоқда. Бир километр ердаги каналнинг икки чети бетонланяпти.

Шаҳар сув хўжалиги келгуси йили 8 километрли Пулемас каналини бетонлаштиради. Хўжаликнинг яна бир ибратли иши шундан иборатки, илгарилари каналлар қўл кучи билан тозаланса, ҳозир бу иш техника зиммасига юкланган.

И. РУСТАМОВ.

БИЗГА ЁЗАДИЛАР

СЪЕЗД ШАРАФИГА

Жонажон шаҳримиз кундан-кунга чирой очиб, кўркамлашиб бормоқда. Кўкка бўй чўзаётган кўп қаватли бинолар, мактаб, боғча, магазин ва поликлиникалар фикримизнинг далилидир. Мана, Октябрь районидаги «Дом отдых» бекатида қурилаётган «Ўзгипрогаз» институти ёнидамиз. Объектни 6-трест, 70-қурилиш бошқармасининг Ю. Губайдуллин, ҳамда шу трестнинг 72-қурилиш бошқармаси бригадири Николай Васильевич Лукьянов бошлиқ сантехниклар бунёд этишяпти. Улар социалистик мусобақани кенг авж олдиришиб, 1975 йил декабригача бинони фойдаланишга топширишга қарор қилишган.

Бошқарма илғорларидан Н. Раев, С. Сорокин, Р. Алексеевалар иш нормаларини 130—140 процентдан ошириб бажаришмоқда.

Сўзи билан иши бир бошқарма қурувчилари КПСС XXV съездини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб оладилар.

Д. ИКРОМОВА.

ЮНУСОБОДДА ЗАМОНАВИЙ МАКТАБ

Янги ўқув йили бошланишига ҳали анча кун бор бўлишига қарамай, шаҳримиз мактабларида унга тайёргарлик ишлари қизғин олиб борилмоқда. Айниқса, қурилиш трестлари коллективлари янги ўқув йили арафасида ишга тушириладиган янги мактаблар қурилишини кун сайин жадаллаштирмоқдалар.

159-қурилиш тресты 22-қурилиш бошқармасининг Мурод Исманов бошчилигидаги коллективи Юнусобод массивида замонавий мактаб биносини бунёд этаётир.

Янги мактаб биноси 1568 ўқувчи учун мўлжалланган.

Объектда меҳнат қилаётган Р. Расулов, Я. Воронов, А. Янушкевич, Н. Пондидис бошлиқ бригадалар кунлик нормаларини 120 процентга етказиб адо этмоқдалар.

Бу ерда меҳнат қилаётган қурувчилардан А. Юнусов, В. Валихўжаева, А. Караваенко, А. Ивашенко, Н. Миртурсунова кабилар тўққизинчи беш йиллик топшириқларини бажариб қўйган илғорлардир. Улар шу беш йилликда Октябрь районидаги 3-тикувчилик фабрикаси ва Бешқайрағоч массивида қатор биноларни фойдаланишга топширишда қатнашганлар.

М. АЗИЗОВА.

ҲАМШАҲАРЛАРИМИЗ ХИЗМАТИДА

Фарҳод ярмаркасига жойлашган «Тоҳир ва Зуҳра» кафеси аҳолига намунали хизмат кўрсатмоқда. Бу ерга ташриф буюрган хўрандалар ошпазлар томонидан тайёрланаётган ранг-баранг таомларни иштаҳа билан тановул қилишади. Бу иккала кафеда бир йўла 320 хўранда овқатланади. Улар учун барча қулайликлар яратилган. Бригадир ошпазлардан С. Умаров, Р. Ғофуровлар доимо таомларни сифатли бўлишини таъминлашади.

Чилонзор районида илғорликни қўлдан бермай келаётган бу 9-ошхона коллективига Исмоил Мансуров бошчилик қилмоқда. 1 ва 2-кварталларда район ошхоналар трестининг кўчма Қизил байроғини қўлда сақлаб қолган аҳил «коллектив учинчи кварталда ҳам меҳнатда юксак натижаларга эришиб, байроқни доимий сақлаш учун ҳаракат қилмоқда. Ошхонада юздан ортиқ киши хизмат қилаётир. Шу ошхонага қарашли «Фарҳод» ва «Киевлянка» кафеларида эса ярим тайёр маҳсулотлар билан савдо қиладиган бўлимлар аҳолига намунали хизмат кўрсатмоқда. Бундан ташқари ошхона нонвойхонасида ҳар куни мингга яқин мазали нонлар ёпилади.

Ошхона азаматлари райондаги 44-мактаб қошида очилган 200 ўринли «Чайка» пионер лагерига ва шаҳар ободонлаштириш бошқармасига қарашли 350 кичкинтой ҳордиқ чиқараётган «Благостроитель» лагерида ҳам намунали хизмат кўрсатишмоқда.

Бу ишларни ҳамиша кўнгилли бажарилишида ошхона мудирининг ўринбосари М. Расулов, бргадир-ошпазлардан А. Мелиев, Д. Шиповаловлар ўрнак кўрсатишмоқда.

Ярим йиллик планни муддатидан олти кун илгари бажарган коллектив аҳолига пландан ташқари 14 минг сўмлик хизмат кўрсатди. КПСС XXV съездини меҳнатда юқори кўрсаткичлар билан кутиб олишга аҳд қилган ошхона хизматчилари йиллик планни 28 декабрда бажаришга ва пландан ташқари 27 минг сўмлик маҳсулот сотишга аҳд қилишган.

Ф. РАҲИМОВ.

• Ёз гашти

ОРОМГОҲДА

Шаҳримиздаги Абдулла Набиев номли пионерлар лагерида 7 ёшдан 14 ёшгача бўлган 365 ўқувчи ёз гаштини сурмоқда. Лагерьнинг биринчи сменасида 350 пионер ва ўқувчи мароқли дам олди.

— Лагеримизда, — дейди директор А. Юсупов, — август ойининг охирларигача мингдан зиёд ўқувчи ҳордиқ чиқаради. Улар ёзни мазмунли ўтказишлари учун барча шароитларни яратишга интиляпмиз.

Оромгоҳдаги спорт майдончалари киши диққатини ўзига тортади. Ҳар бир отряднинг волейбол, баскетбол, теннис майдончалари, шахмат-шашка клуби, газета-журналлар ва радио эшиттириш хонаси бор. 100—120 болага мўлжалланган сув ҳавзаси ва кичик ҳовузчалар бор. Бу ерда 50 ишчи ва тарбиячи қувноқлар хизматида. Ҳордиқ масканида мусобақалар қизиқарли ўтади. Пионервожатийлардан Г. Т. Григорьева, Л. Галиева, К. Г. Сергеевна, Ҳ. Эшметов, Р. Тиничров, С. Умерова, Б. Ҳакимов, А. Даниловлар бу ишни уюштиришда ташаббускор бўлишяпти. Яқинда улар шаҳар спорт комитети ҳамда матбуот жамияти томонидан мақтов ёрлиғи билан тақдирланди. Оромгоҳда турли хил тўгараклар ишлаб турибди. Спорт, қўл ҳунари, бадиий ҳаваскорлик тўгаракларида юзлаб ёшлар шуғулланишмоқда.

Д. ҲАҚНАЗАРОВ.

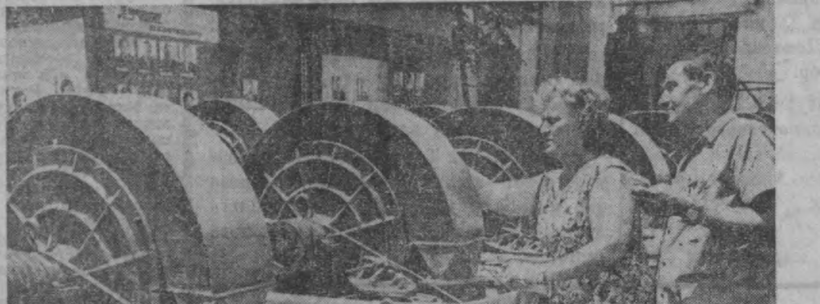

«Ташхимсельмаш» заводининг машинасозлари республикамиз қишлоқ меҳнаткашлари учун кўплаб «ОВХ-14» маркали чанглагич-пуркагич мосламаларини тайёрлаб жўнатмоқдалар. Бу мосламалар деҳқонларнинг ҳақиқий дўстлари бўлиб қолди.

СУРАТДА: ишчан контролёр Р. Бершова билан техника контроли бўлими катта мастери И. Стрельников ўртоқлар жўнатишга ҳозирланган маҳсулот сифатини кўздан кечирмоқдалар.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотоси.

Қоронғи кўча

Тошкент кўчалари йилдан-йилга обод ва кўркам бўлиб бормоқда. Ильич нурлари пойтахтимиз кўчаларини кечқурунлари худди кундузгидек нурга буркаб чароғон қилмоқда. Кечаги Чилонзор, Қорақамиш, Юнусобод каби янги массивлар ана шулар жумласидандир. Бироқ, бундай ёруғ кўчалар ҳамма ерда ҳам кўнгилдагидек деб бўлмайди. Масалан, Октябрь районидаги «Большевик» билан Самарқанд дарвоза оралиғидаги кўчани олайлик. Мана бир ярим йилдирки, ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Кечқурунлари бу кўчадан йўловчилар юришга қийналишмоқда. Шаҳар электр тармоқлари бошқармасининг бош инженери ўртоқ Иван Александрович Пронин ҳузурига ана шу ҳақда шикоят қилиб бир неча бор қатнадик. У «сабр қилингдан» нарига ўтмаяпти. Бош инженернинг ваъдаси билан кўчани ёритиб бўлмайди-ку ахир?

У. МУҲАМЕДОВ.

КЎЧАЛАР БУЗИЛМОҚДА

Тез ёрдам машинаси уйга бир неча минутдан сўнг етиб келди. Дарвоза олдига тўпланган қўшнилар жим туришарди. Улар врач ва санитарларни ҳовли ичига киритиб юборишди. Бу ерда врачларни она кутиб олди. Унинг қўлида бола ҳолсиз ётар, унга тезлик билан медицина ёрдами кўрсатиш керак эди.

Бу кун олти ёшли Акбар Мусаев учун одатдаги кунлардан эди. У ўз ўртоқлари билан Қашғарий кўчасида ўйнар эди. 6-трестнинг 33-қурилиш бошқармасидан келган қурувчилар ўйиб ташлаган ҳандақларни болалар ўз ўйинларини ўтказадиган жойга мослаштириб олишди. Бир йилдан бери зовурлар очиқ ҳолда турар эди. Лекин бу нарса қурилиш бошқармасининг бошлиғи С. Литвиновни заррача ташвишлантирмас эди. Лекин бундан ота-оналар жуда хавфсирашарди. Уларнинг хавфсираганича бор эди. Кичкина Акбар оғайнилари билан ўйнаб туриб ана шу уч метрлик зовурга йиқилиб тушиб, жиддий тан жароҳати олди.

Қашғарий кўчасидаги бу бахтсизлик тасодифан юз бергани йўқ. Тансиқбоев кўчасида эса бахтимизга фожиа юз бермади. Лекин, унга етарли омиллар бор эди. Ўзингиз бир ўйланг, май ойининг охирларида «Ташинжстрой» тресты 10-қурилиш бошқармасининг (бошқарма бошлиғи Б. Фузайлов) қурувчилари йўлнинг ўтиш қисмини остин-устун қилиб ташлашди. Иш бажарилаётган жой тўсилмади, огоҳлантирувчи белгилар ва тунги чироқлардан ном-нишон йўқ эди. Бошқарма вакиллари давлат автоинспекцияси билан бажарадиган ишлар хусусида келишмади. Тўғри, кўчада транспорт ҳаракати тўхтамади. Лекин машиналар тўрт метр чуқурликдаги зовурлар четидан тошбақа қадам ташлаб ўтди.

Худди шунга ўхшаш мисолларни жуда кўплаб келтириш мумкин. Бу фактлар кишини ташвишга солади. Шунинг учун ҳам у Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг мажлисида муҳокамадан ўтди. Унда қарор қабул қилиниб, ободонлаштириш Бош бошқармасига, Тошкент шаҳар ижроия комитети ички ишлар бошқармаси давлат автомобиль инспекциясига, ободонлаштириш бўйича давлат инспекциясига қурилиш объектларини текширувдан ўтказиш, транспорт ва пиёдалар ҳаракат хавфсизлигига хавф соладиган камчиликларни очиб ташлаш, тартиббузарларни жавобгарликка тортиш бўйича материалларни тайёрлаш топширилди.

Ана шу қарордан келиб чиқиб, махсус комиссия тузилди. Бу комиссия 17-қурилиш ташкилоти ишлаётган 32 та объектни текширувдан ўтказди. Уларнинг бирортасида ҳам ер ости коммуникациясини ўтказиш қоидаларига риоя қилинмаётганлиги аниқланди.

«Ташинжстрой» тресты биринчи қурилиш бошқармаси (бош инженери Ходасевич) қоидаларни жуда қўпол равишда бузмоқда. Бу бошқарма 6 июндаёқ Кочубей кўчасидаги иссиқлик тармоғи қурилишини ниҳоясига етказиши керак эди. Муддат тугагандан бери ҳам бир ойдан зиёд вақт ўтди.

Бошқарма раҳбарлиги шаҳримиздаги марказий кўчалардан бири бўлмиш Б. Хмельницкий кўчасида бундан ҳам жиддий қоидани буздилар. Бу ерда Тошкент шаҳар ижроия комитетининг ҳеч қандай рухсатисиз водопровод ўтказиш учун зовурлар қазилди.

— Ана шу объектлар ҳақида билишни ҳам истамайман. У ҳақда менга ҳеч ким ҳеч нарса демаган, — дейди «Союзтелефонстрой»нинг қурилиш-монтаж бошқармаси бошлиғи Д. Бултачеев давлат инспекцияси ходимларининг ер ости коммуникацияларини ўтказиш қоидаларининг нега бузилганлиги ҳақида сўраган талабига жавобан. Лекин бошқарма ана шундай камчиликларга ҳаддан зиёд йўл қўйган. Масалан, Завқий, Тоҳир, Зуҳра, Гулбахт кўчаларида телефон кабелларини ўтказиш учун ўзбошимчалик билан 300 квадрат метрдан зиёд йўлкалар ва ана шу кўчаларнинг ўтиш жойларидаги асфальт бетонлар бузиб ташланди. Ҳанузга қадар зовурларга тўлалигича қувурлар ётқизилмади, ишлар эса умуман олиб борилмаяпти.

Юқорида эслатиб ўтганимиздек 6-трестнинг 33-қурилиш бошқармаси (бошлиғи С. Литвинов) тартиббузарликда ўзини ҳар жиҳатдан кўрсатди. Ўтган йилнинг июль ойидаёқ бошқарма Ғаниев, Қўшчи, Шарий кўчаларидаги иссиқлик тармоғи иншоотларида қурилишни ниҳоясига етказиши лозим эди. Лекин бу ишлар ҳанузгача қадар тугалланмаган.

Давлат инспекцияси ходимларининг бир неча бор билдирган эътирозларига Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлигининг 6-тресты 127-ПМК бошлиғи Г. Александров, «Жилстрой» трестининг «Тошросстрой» қурилиш бошқармаси бошлиғи Г. Карнаухов, 4-трест 19-қурилиш бошқармаси бошлиғи Б. Рабаевлар ҳеч қулоқ солмаяптилар. Қурилиш ташкилотлари раҳбарларининг айби билан шаҳардаги 40 дан ортиқ кўчалар жуда ёмон аҳволда ётибди. Ана шу кўчаларнинг ҳар бирида ҳали биз юқорида айтиб ўтганимиздек фожиалардан ҳам оғир воқеалар бўлиши мумкин. Ишнинг ана шундай аҳволда бўлиши Тошкент кўчалари бузувчиларига энг қатъий чоралар кўришни тақозо этади.

Ф. ОВЕЧКИН.

СУРАТЛАРДА: (юқорида) «Ташинжстрой» тресты биринчи қурилиш бошқармаси қурувчилари Б. Хмельницкий кўчасида бажарган ишларидан сўнг ана шундай из қолдириб кетишди. (Чапда) шу трестнинг 7-СГУ қурувчилари Қатортол ва Фарҳод кўчалари кесишган жойда ана шундай хўжасизлик изини қолдиришди.

А. Аулов фотолари.

РЕВМАТИЗМ ПРОФИЛАКТИКАСИ

Ревматизм, яъни бод хасталиги болалар, ўсмирлар ва қирқ ёшгача бўлган кишилар ўртасида кенг тарқалган. Катталар ўртасида ревматизм хасталиги тўрт процентни ташкил этади. Бу хасталик натижасида юзага чиққан юрак пороги, яъни юрак қопқоқларининг бузилиши оғир оқибатга олиб келади. Ревматизм енгил-елпи ўтганида ҳам бошланғич ревмакардияда (юрак мушакларининг яллиғланишида) 15 процент ва ревматизмнинг қайталаб туришида эса 70 процент юрак пороги рўй беради. Юрак пороги рўй берганда, киши аксарият ишга яроқсиз бўлиб қолади.

Бунга йўл қўймаслик учун ревматизмнинг олдини олиш, профилактика чораларини кўриш жуда муҳим. Ревматизмнинг юзага чиқиши ва унинг қайталаб туришига аввало хасталикни қўзғатувчи микроб — бетагемолитик стрептококк сабабчи бўлади. Бу микроб хасталикнинг бошланғич сабабчиси; иккинчидан, микробнинг танада ўрнашиши натижасида организмнинг ўзида маълум ўзгаришлар — аллергия деган хусусият пайдо бўлади. Бундай ҳолда хасталикнинг олдини олиш учун албатта стрептококк микробига қарши ва умуман микробларга қарши курашиш қобилиятини ошириш керак. Бунинг учун санитария-гигиена, соғлиқни сақлашга оид ҳамма чораларни кўзда тутиш лозим: тўғри ва ўз вақтида овқатланиш, ишлаш, дам олиш, соф ҳаводан фойдаланиш, иссиқ-совуққа эътибор бериш ва унга ўрганиш, бадан тарбияга риоя қилиш зарур.

Ревматизмнинг олдини олишда икки усул қўлланилади: ревматизмнинг бошланғич профилактикаси ва ревматизм қайталамаслиги учун кўриладиган профилактика.

Бошланғич профилактика даврида санитария-гигиена қоидаларига риоя этиш билан бирга, стрептококк билан оғриб турган кишилар билан учрашмасликка, шундай касалликлар тарқалган пайтларда гавжум жойда тўпланмасликка эътибор берилади. Томоқ оғриғи, ангина, нафас олиш йўллари хасталиклари ана шу касалликлар турига киради. Кўпинча, ревматизм шулардан сўнг бошланади ва авж олади.

Ревматизм шундай бир хасталикки, қайта-қайта қўзғалиб, авж олиб, ёниб-сўниб туради. Ҳар гал хасталик қўзғалганда кишининг соғлиғи ёмонлашади. Ревматизмнинг қайта хуружи юрак порогига олиб келиши мумкин. Шунингдек бош мияда, буйрак, терида ҳам хасталиклар пайдо бўлиши мумкин. Шу сабабли ревматизм қайталамаслиги учун профилактика чоралари қўлланилади. Бундай чоралар ёшлар ва катталар учун мавжуд поликлиника, амбулаторияларда терапевтлар ёки махсус ревматолог докторлар томонидан кўрилади.

Ревматизмнинг қайталамаслиги учун профилактик дорилардан бициллин-медикамент усули қабул қилинган. Бунда узоқ муддат киши танасида сақланиб қолган пенициллин навларидан бири бўлган бициллин —3-5 навларидан бири укол қилинади ва аспирин истеъмол қилинади. Бициллин хасталикни қўзғатувчи стрептококка, аспирин эса организмнинг ўрганувчанлиги ва аллергия ҳолатига таъсир этади. Бу икки дорини бир пайтда қўллаш натижасида хасталикни енгиш мумкин. Бициллин-медикамент профилактикаси ревматизм билан оғриган ҳамма ёшдаги болалар, катталар учун юрак пороги бўлган ёки пороги бўлмаган, аммо ревматизм белгилари аниқланган кишиларга беш йил давомида қўлланилади.

Ҳомиладор аёлларга бициллин, аспирин профилактикаси ҳомиладорликнинг саккиз-ўнинчи ҳафтаси ўтгандан бошлаб кўз ёриш давригача ва ундан сўнг ўтказилади. Ревматизм натижасида юрак пороги бўлиб операция қилинган одамлар узоқ йиллар узлуксиз бициллин-медикамент профилактикасини давом эттиришга мажбурлар. Шунингдек, организмдаги йиринглаган жойлар, чириган тишлар, суяклар, умуман инфекция ўчоқлари қандай йўл билан бўлмасин йўқотилиши керак.

Беш йил муддатда шу усуллар қўллангач, ревматизм хасталиги қўзғалмаса, бемор хасталикдан озод бўлиши мумкин.

Агар фавқулодда касаллик зўрайса ёки қайталаса, ангина хасталиги яна пайдо бўлса, бемор даволанган бўлишидан қатъий назар яна даволаниши зарур.

Шуниси муҳимки, ревматизм оилавий хасталик ҳамдир. Тез-тез шамоллаш ва ангина билан хасталанувчи ота-оналарнинг болалари ангина ва ревматизм касаллигига кўпроқ учрар экан. Оилада ота ёки онада ангина хасталиги бўлса, бу оилада болалар кўпроқ ревматизм билан оғрийди. Уларда ревматизм оғир ҳолда ўтади ва кўп ҳолда юрак порогига айланади. Агар ота-она ангинани, ревматизмни ўз вақтида етарли даволатса, болалар жуда кам ҳолда ангина, ревматизмга учрайди ёки умуман бу касаллик билан оғримайди.

Мамлакатимизда ревмадиспансерлар ҳамда поликлиникалар қошида ревматизмга қарши курашиш кабинетлари тузилган. Булар зарур дори-дармонлар билан таъминланган ва халқимизга хизмат қилмоқда. Ревматизмга учраган ёки ревматизм хавфи остида қолган ҳар бир киши ўз соғлиғини сақлашга интилиб, шу соҳанинг мутахассисларига мурожаат қилиши зарур.

А. ТЎХЛИЕВ,
Тошкент шаҳар ревматизм диспансери мудири, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган врач.

САЛОМАТЛИК ҲАҚИДА СУҲБАТЛАР

ОВҚАТДАН ЗАҲАРЛАНМАНГ

ОВҚАТДАН заҳарланишнинг сабаблари турли-туман бўлади. Овқат маҳсулотларига айрим заҳарли моддалар тушиши ёки касал қўзғатувчи микроорганизмлар билан зарарланган овқатни истеъмол қилиш натижасида овқатдан заҳарланиш хасталиги келиб чиқади.

Турмушда энг кўп учрайдиганн овқатда ҳар хил микробларнинг кўпайиши билан боғлиқ бўлган заҳарланишдир. Бундай касалланишни «овқат токсикоинфекцияси» деб аталади, яъни касалликни микробларнинг ўзи ёки улар ажратиб чиқарган токсинлар (заҳар) келтириб чиқаради.

Бизни ўраб олган миллионлаб микроблардан фақат айримларигина овқатдан заҳарланишга сабабчи бўлади. Бунга салмонелла группали бактериялар (паратиф) ва стафилакокк каби бактериялар мисол бўлади. Овқатдан заҳарланиш кўпроқ салмонелла бактериялари овқатга тушиб, унда микробларнинг кўпайиши натижасида вужудга келади ва бу касалликка «салмонеллоз» дейилади.

Ёз кунлари овқатдан заҳарланиш касалликлари (салмонеллоз) кўпроқ учрайди. Чунки, биринчидан, кун иссиқ бўлиши туфайли овқат тез бузилади. Иккинчидан, микроблар узоқ вақт яхши сақланибгина қолмай, яхши кўпаяди. Учинчидан, микробларни тарқатишда актив иштирок этувчи пашшалар ҳам кўпаяди.

Касаллик тўсатдан бошланади. Микроблар билан ифлосланган овқат ейилгандан кейин одатда 6—12 соат вақт ўтгач, беморнинг [illegible] Қорнида кучли оғриқ пайдо бўлади. Одатда бироз вақтдан кейин беморнинг ичи кета бошлайди. Кейинча ҳарорати кўтарилиб бош оғрийди. Айрим вақтларда мускуллар тортишиб, бемор ўзидан кетиб қолиши ҳам мумкин.

Касаллик беморнинг жисмоний аҳволига ҳамда организмига кирган микробларнинг миқдорига қараб, оғир ёки енгилроқ ўтиши мумкин. Агар беморнинг жисмоний аҳволи яхши бўлса ёки организм ичига кирган микроблар озроқ бўлса, касаллик енгил ўтади, бемор — 2—3 кун ичида соғайиб кетади.

Ёз кунлари гўштни иссиқ шароитда сақлаш натижасида микроблар кўпаяди, айниқса гўшт қиймасида жуда тез ривожланади. Шунингдек, музлатилган гўштни эритиш пайтида ҳам микроблар кўпаяди. Шунинг учун гўштни очиқ ҳавода тезда муздан эритиш керак.

Маълумки, гўшт ва балиқ тез бузилади. Бунда бактериялар қисқа муддат ичида кўпайиб кетади. Шунинг учун ҳам овқатдан заҳарланиш ҳодисаларининг деярли саксон проценти бузилган гўшт ёки балиқдан тайёрланган таомларни ейиш натижасида келиб чиқади. [illegible] да бўлади. Салмонелла бактериялари тухум порошогида ҳам узоқ вақт яшайди ва киши учун хавф туғдиради.

Ўрдак ва ғоз тухумларидан касалланмаслик учун уни яхши пишириб ейиш керак. Бунинг учун тухумни сувга солиб, 8—10 минут қайнатиш керак. Давлат санитария назорати кўрсатмасига кўра, ўрдак ва ғоз тухумлари озиқ-овқат магазинларида сотилмайди.

Хўш, овқатдан заҳарланишнинг олдини қандай қилиб олиш мумкин? Бунинг учун қуйидаги қоидаларга қатъий риоя қилиш зарур:

Гўштни майда бўлакларга бўлиш вақтида, бир ердан иккинчи ерга ташиш даврида, муздан туширилганда, қийма қилинаётганда ва бошқа гўштли маҳсулотлар тайёрлаш давомида унинг микроблар билан ифлосланишига йўл қўймаслик керак.

Гўштда микробларнинг кўпаймаслиги учун уни, албатта совуқ, музхоналарда ёки холодильникларда сақлаш керак.

Тайёр гўштли овқатларни ҳаво ҳарорати 6—7 даражадан [illegible] лар билан ифлосланганини билиб бўлмайди. Шунинг учун овқатни истеъмол қилишдан олдин қайта иситиш керак.

Иссиқ кунларда сут, кефир ва простокваша маҳсулотларидан фойдаланиш ҳам анча хавф туғдиради, чунки сут ва сут маҳсулотларида овқат билан заҳарланишни чақирувчи микроблар узоқ вақт (20 кунгача) яхши сақланибгина қолмасдан, унда кўпаяди. Шунинг учун уларни сақлаш муддати қиш шароитида анча қисқароқ бўлиши лозим. Сутни, албатта, қайнатиб ичиш лозим.

Овқатдан заҳарланмаслик учун юқорида айтиб ўтилганлардан ташқари, уйда тартиб ва озодалик бўлишига эътибор бериш керак. Озиқ-овқатга касал тарқатувчи микроблар кўпинча пашшадан юқади. Шуни назарда тутиб, уйда пашшага қарши чоралар кўриш лозим.

Овқатдан заҳарланиш аломатлари сезилиши биланоқ аввало, врачга бориш шарт. Заҳарланиб қолган киши бутунлай тузалгунча уйда ётиши керак. Киши заҳарланиб қолганда кўриладиган асосий чора организмдан заҳарли овқатни тезроқ чиқариб ташлашдан иборатдир. Бунинг учун касалга кўп миқдорда қайнатилган илиқ сув бериш лозим. Бундай сув кўпроқ ва тезроқ қусишга, яъни ошқозондаги заҳарли моддаларни тезроқ чиқариб ташлашга ёрдам беради. Овқатдан заҳарланишнинг оғир ҳолларида бемор касалхоналарда даволанади.

М. ТОҲИРОВ,
медицина фанлари доктори.

Тошкент Давлат медицина институтининг 880 битирувчиси Совет Иттифоқи врачи қасамини қабул қилди. Улар коммунистик ахлоққа содиқ бўлишга, инсон саломатлиги йўлида бор маҳоратларини ишга солишга, халқ ва давлат олдидаги масъулиятни доимо ҳис этиб туришга қасам ичдилар. Шифокорлик касбини эгаллаган ёшлар республикамизнинг чекка шаҳар ва қишлоқларида меҳнаткашларга хизмат қиладилар.

СУРАТДА: медицина институтини битирган ёш врачлар Тамила Асанова, Хайрулла ва Замира Ҳусанхўжаевлар.

Г. ПУН фотоси.

Дармондорилардан фойдаланинг

Киши организми бир меъёрда ҳаёт кечириши учун ёғ, оқсил, углевод ва минерал модда билан бир қаторда витаминлар ҳам зарур ҳисобланади. Улар тўқима ва ҳужайраларнинг модда алмашувида йўл бошловчилик вазифасини бажаради. Витаминлар киши организмида камайса ёки тугаса ҳаёт жараёни бузилишига, авитаминоз (ўсишнинг тўхташи, рахит, цинга ва бошқа) касалликларга олиб келади. Озиқ-овқатларда ҳар хил витаминлар етишмаслиги организмда айрим касаллик аломатларини келтириб чиқаради. Масалан, иштаҳа йўқолиши, кишининг озиши, ёшларда эса ўсишнинг тўхташи, вазннинг камайиши юз беради.

Витаминлар озиқ-овқатларда ҳар хил бирикмалар ҳолида учрайди. Клиник текширишлар шундай хулосага олиб келдики, витаминларнинг организмга кўрсатадиган физиологик таъсири, уларнинг алоҳида қабул қилинишидан кўра, комплекс ҳолатда қабул қилиниши таъсирчанроқ бўлиб, поливитамин препаратларининг вужудга келишига сабабчи бўларкан. Клиник текширишларда ҳар бир витаминнинг хусусияти алоҳида ўрганилган. Лекин витамин билан даволаш практикасида эса уларнинг комбинация ҳолатдагиси таъсирчанроқ бўлади ва мақсадга мувофиқ келади. Қатор ҳолларда улар бири, иккинчисининг таъсир кучини оширади, организмга фойдаси кўп бўлади.

Бир қанча аниқлашларга қараганда, А ва B_2 витаминларининг ўзаро реакцияга киришиши кўриш анализаторининг функциясига ижобий таъсир қилади. Организмга бир вақтнинг ўзида витамин А ва витамин В нинг юборилиши натижасида кўриш қобилияти яхшиланади. Худди мана шу витаминлар тери ва шиллиқ қаватларнинг фаолиятини яхшилайди. Умуман А ва B_2 витамини билан аскорбин кислотасини бир вақтда қабул қилиш кўриш органидаги патологик ўзгаришларнинг тузатишида яхши натижа беради. Аскорбин кислотаси билан витамин Р нинг ўзаро таъсири фойдалидир. Бу витаминлар ўсимликларда бир вақтнинг ўзида ҳар хил миқдорда учрайди. Р витамини бўлган ҳар қандай модда аскорбин кислатасини оксидламайди, биологик активлигини оширади. Бу витаминларнинг комбинация ҳолида қабул қилиш майда қон томирларини мустаҳкамлайди. Р витамини аскорбин кислатасининг таъсири остида қон томирларига кўрсатадиган фойдасини оширади.

Организмда бўладиган оксидланиш — қайтарилиш, процессида С, B_1, B_2 ва никотин кислотаси актив қатнашади. Шундай қилиб, текширишлардан шу хулосага келиш мумкинки, ҳар хил витаминларнинг аралашмаси касалнинг олдини олишда ва даволаш практикасида катта аҳамиятга эга.

Ҳозирги замон текширишлари шуни тақозо қиладики, организмнинг модда алмашувига бир хил витаминнинг ўзигина эмас, балки бир неча витаминнинг йиғиндиси зарур экан. Улар ўзаро бир-бири ва оқсиллар билан ферментлар системасига кириб, айрим орган ва системалар фаолиятини тартибга солади.

Поливитамин препаратлар организмда ҳар хил витаминлар камайиб кетишининг олдини олишда, асаб бузилиши билан боғлиқ бўлган касалликларда, ҳомиладорлик ва ундан кейинги ҳолларда, марказий нерв системасини комплекс даволаш вақтида, тери касалликларини даволашда кенг қўлланилади.

Булардан ташқари, кўриш қобилиятининг пасайишида, атеросклероз касаллигида, юқумли шамоллаш процессларида, ҳар хил яралар ва сурункали ошқозон касаллигини даволашда бошқа терапевтик моддалар билан бирга ишлатилади.

Поливитаминларни танлаш касалликнинг ҳолатига ва характерига боғлиқ. Ҳозирги вақтда мамлакатимизда медицина саноати қуйидаги поливитаминларни ишлаб чиқармоқда.

Поливитаминлар —А, B_1, B_2, С ва А, B_1, B_2, РР, С дража ҳолатида чиқарилади. Булар организмда витаминлар камайишининг олдини олиш учун овқатдан кейин кунига 1—2 дражадан ичилади.

Поливитаминлар А, B_1, B_2, РР, Р, С — терининг зарарланиши ва тери касалликлари (совуқ олиш, куйиш, битиши қийин бўлган яралар, тери сили, экземанинг айрим формалари), шунингдек, кўриш қобилиятининг пасайишида айрим кўз ва шамоллаш каби касалликларга қарши кўриш қобилиятини ошириш учун овқатдан сўнг 1 дражадан 1—2 марта кунига қабул қилинади. Даволаш курси 20 кун.

Пангексавит — таблетка ҳамда дража ҳолатда бўлиб, гиповитаминоз ва авитаминоз касалликларини даволаш учун ҳамда кўриш қобилияти пасайишида, айрим тери касалликларини даволашда 1 таблеткадан кунига 3 марта ичилади.

Ундевит — тайёр поливитамин препарати. Бу препаратнинг дражаси ўзаро физиологик таъсирчанликни оширадиган витаминлар комплексидан иборатдир. Бу препарат авитаминоз ва гиповитаминоз касалликларида ўрта ва ёши улғайган кишиларнинг умумий ҳолатини яхшилаш учун, киши ақлий ва жисмоний чарчаганда, иштаҳасизликда ва уйқусизликда, антибиотиклар билан даволанаётганда, оғир касалликдан сўнгги тузалиш даврида 1 та дражадан кунига 3 марта овқатдан сўнг ичилади.

Юқорида айтиб ўтилган поливитамин препаратларини Тошкент шаҳри ва областининг истаган дорихоналаридан олишингиз мумкин.

З. САИДАЛИЕВА,
Тошкент область дорихоналар бошқармаси ахборот бўлими бошлиғи.

ИХТИСОСЛАШТИРИЛГАН «Большевичка» ишлаб чиқариш бирлашмасида эркакларнинг 80 дан зиёд моделдаги кийимлари тайёрланади. Бирлашма маҳсулотларига талаб тобора ошиб бораяпти. Чунки «Большевичка» коллективи маҳсулот ассортиментини янгилаш, сифатини яхшилашга катта эътибор бериб келмоқда.

Юксак маданият корхонаси фахрий унвонига сазовор бўлган бирлашма ярим йиллик ишлаб чиқариш программасини муваффақиятли адо этди. Маҳсулот реализация қилиш плани ортиғи билан бажарилди. Савдо шохобчаларига юз мингдан зиёд костюмлар, шимлар, пиджак ва куртқалар жўнатилди.

Ҳозир корхонада янги трикотаж полотно-кремплиндан устки кийимлар тикиш ўзлаштирилмоқда. Корхонада ҳар 33 секундда бир костюм тайёр бўлади. Ишлаб чиқаришнинг юксак суръатлари бирлашманинг тўққизинчи беш йиллик топшириқларини ҳам ортиғи билан адо этишидан далолат бериб турибди. Жами, 1975 йили «Большевичка» коллективи кийимларнинг 50 хил янги моделини ишлаб чиқаришга жорий этади. Улардан 5 таси Давлат Сифат белгисига тақдим этилади.

СУРАТДА: (чапдан ўнгга) конструкторлар А. Гайбулин, И. Моргачев, рассом-модельер В. Грановский ва конструктор В. Жариков бадиий кенгаш мажлиси олдидан янги моделларни муҳокама қилишмоқда.

В. Севостьянов ва **А. Труш** фотоси.

Яхши дам — меҳнатга ҳамдам

БАРЧА ШАРОИТЛАР МУҲАЙЁ

1-автокомбинатнинг 960 нафар такси ҳайдовчиси ҳамшаҳарларимиз хизматида. Бугунги кунда корхонада 1977 йил ҳисобига меҳнат қилаётган илғорлар сони ўндан ошди. Б. Маратцупова, О. Громов, Ю. Иноятов, А. Вортанян, Т. Айтматов, Н. Тиллаев каби пешқадамлар ўзларининг ҳалол меҳнатлари билан ҳамкасбларига ўрнак бўлишмоқда. Комбинат касаба союз комитетининг раиси З. В. Гулькина биз билан суҳбатда шундай деди:

— Ярим йил мобайнида меҳнат илғорларидан 24 киши санаторийларда, 53 киши дам олиш уйларида ҳордиқ чиқарди. 62 киши Совет Иттифоқи бўйлаб туристик саёҳатда бўлди, мамлакатимизнинг энг хушманзара ерларида дам олиб қайтди. 30 киши 1 Май куни Москвада бўлди. Яна 6 киши Чехословакия, Германия Демократик Республикаси ва Болгарияга турист сифатида бориб келди.

Учинчи кварталда ўн бир нафар шофер Қорақум денгизи бўйлаб сайр қилади. Август ойида эса 30 киши Саричелакка боради. Ўтган шанба ва якшанба кунлари бир группа шоферлар Чорвоқ ва Тошкент денгизига бориб ҳордиқ чиқаришди. Ишчи ва хизматчиларнинг кўнгилли дам олишлари учун комбинатда барча шароитлар яратилган.

ЎҚУВЧИЛАР ОРОМИ

Пойтахтимизнинг Фрунзе районидаги 176-ўрта мактабда ўқувчиларнинг ёзги дам олиши гаштли ўтмоқда.

— Биринчи сменада,— дейди лагерь бошлиғи Г. Аристухова, — бу ерда 109 ўқувчи мириқиб ҳордиқ чиқарди. Иккинчи смена ҳам дам олишни бошлаб юборди. Ҳозир 115 пионер ва ўқувчи дам оляпти. Педагогларимиздан Г. Шапиро, О. Дегтярева ва З. Карпуниналар улар атрофида парвона. Лагерда тузилган уч отряд бир-бири билан спорт мусобақалари, бадиий гимнастика кўрикларини ўтказмоқда. Бундан ташқари болалар шаҳар атрофидаги сўлим жойларга саёҳат қилишяпти. В. И. Ленин Марказий музейининг Тошкент филиалини зиёрат қилишди.

Учинчи сменада лагерда яна 119 ўқувчи дам олади.

Р. ЛУТФУЛЛАЕВ.

ЖАҲОН ОЙНАСИ

ТАСС МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

Ханой қурилмоқда

ХАНОЙ. Қадимий Ханой — минг йиллик тарихга эга бўлган шаҳар қиёфаси ўзгариб, ёшариб бормоқда. Шаҳарнинг шимоли-ғарбий қисмидаги Зянгво уй-жой районининг ўзидагина ҳозиргача 23 та беш қаватли иморат қуриб битказилди. Уларга 14 минг киши кўчиб кирди. Шу йилнинг охиригача Зянгво районида яна 20 минг квадрат метр уй-жой фойдаланишга топширилади. Ханой атрофларида ҳам кўпгина бинолар қурилмоқда. Ханой Қизил дарё водийсида жойлашган бўлиб, шу дарё устига эски Лонгбьен кўприги ўрнига янги замонавий кўприк қурилмоқда.

ПРОГРАММА АМАЛГА ОШИРИЛАДИ

ДЕҲЛИ. Ҳиндистоннинг давлат, жамоат муассасалари, ташкилотларида, саноат корхоналари ҳамда ўқув юртларида ҳозир экономикани юксалтириш юзасидан яқинда эълон қилинган программани рўёбга чиқариш соҳасида конкрет тадбирлар кўриб чиқилмоқда.

Тўқимачилик саноати корхоналари ва касаба союз раҳбарларининг кенгаши ўтказилди. Кенгашда маъмурият ва ишчиларнинг вакилларидан миллий комитет тузишга қарор қилинди. Комитетнинг асосий вазифаси — ишлаб чиқариш қувватларидан тўлароқ фойдаланишни ҳамда мамлакатда энг муҳим бўлган экономика ана шу тармоғи корхоналарининг узлуксиз ишлашини таъминлашдан иборат.

Айни маҳалда нарх-наво тўғрисида ҳукумат фармойишларини бажаришга тўсқинлик қилаётганларга қарши қатъий чоралар кўрилмоқда. Чунончи, сотаётган моллларини нарх кўрсаткичлари билан таъминлашдан воз кечганлиги учун Деҳлида савдогарлардан қарийб 50 киши қамоққа олинган.

Жойларда ҳукумат программаси қандай бажарилаётганлиги тўғрисидаги хабарлар мамлакатнинг турли штатларидан келиб турибди. Керала бош министри коммунист А. Менон бундай деди: биз ҳукумат программасини ер ислоҳати, камбағаллар ўртасида уй-жойларни тақсим қилиш, қишлоқ хўжалик ишчилари иш ҳақининг минимумини белгилаш сингари қоидаларини тезроқ амалга оширишга алоҳида эътибор бермоқдамиз.

Полиция тақиқланган партия ва ташкилотларнинг биноларида тинтув ўтказишни давом эттирмоқда. Ана шу тинтув вақтида кўплаб қурол-яроғ, ўқ-дори, иғвогарлик мазмунидаги адабиётнинг катта запаслари топилди. Ана шу ташкилотларнинг аъзолари қамоққа олинмоқда.

Умуман мамлакатда аҳвол осойишта бўлиб қолмоқда. Банклар, магазинлар, транспорт нормал ишлаб турибди, муассасалар ишламоқда. Фавқулодда ҳолат жорий этилгандан кейин эълон қилинган цензура ҳамон ишлаб турибди. Цензура ажнабий журналистларнинг материалларига ҳам жорий этилади.

Польша боғлари ва ўрмонларида ёши бир неча юз йилга тенг қайин дарахтлари ўсиб ётибди. Улардан энг каттаси Бартек қайини ҳисобланади. Унинг ёшини 1200 да деб тахмин қилишади.

СУРАТДА: Бартек қайини.

ЦАФ—ТАСС фотоси.

Кенг ҳамкорлик

СОФИЯ. Болгария енгил саноат маҳсулоти ишлаб чиқаришни йил сайин кўпайтирмоқда. Қардош мамлакатлардан олинган техника бу соҳада муҳим роль ўйнамоқда.

Сўнгги тўрт йил мобайнида Болгария Халқ Республикаси енгил саноат учун социалистик мамлакатлардан 170 миллион левликдан кўпроқ машина ва ускуна олди. Бу техниканинг асосий қисмини Совет Иттифоқи корхоналари ишлаб чиқарган.

Ўримга тайёргарлик

ГАВАНА. Кубада шакарқамиш ўримига қизғин тайёргарлик кўрилмоқда. Шакарқамиш кўчати ўтқазиш плани мамлакатда ҳозирдаёқ 99 процент бажарилди. Камагуэй ва Гавана вилоятлари бу ишни биринчи бўлиб тугаллади.

Революцион ўзгаришлар

ВЬЕНТЬЯН. Лаос миллий бирлик муваққат ҳукуматининг бош министри шаҳзода Суванна Фума миллий радио орқали сўзлаган нутқида ўз ҳукуматининг сиёсий йўли бирлашган, мустақил, бетараф, демократик ва яшнаб турган Лаосни барпо этишга қаратилганлигини таъкидлаб ўтди. У ўнг унсурлар иғвогарлик мақсадида тарқатаётган овозларни кескин қоралади. Ўнг унсурлар мамлакатдаги вазиятни бузиб кўрсатишга, аҳоли ўртасида парокандалик ва ишончсизлик муҳитини вужудга келтиришга уринмоқдалар.

Суванна Фума реакцион арбоблар халқ талабига биноан муваққат ҳукуматдан ва давлатнинг бошқа муассасаларидан четлатилганлигини ва бу чора ҳукуматнинг сиёсий йўлига мос бўлиб тушадиган зарур тадбир эканлигини уқтириб ўтди.

Лаосдаги вазият, деди бош министр, кўнгилдагидек ривожланиб бормоқда. Халқ мамлакатнинг чин хўжайини бўлиб қолмоғи учун ҳукумат ҳамма чораларни кўрмоқда.

• Бу — қизиқ

КЕЛИН-КУЁВЛАР КЎЧИБ КЕТИШИ ШАРТ

Ява оролидаги Мерапи тоғи атрофида яшовчи индонезиялик йигит-қизлар турмуш қуриш истагида бўлсалар никоҳ тўйини ўз уйларидан камида 100 километр нарида ўтказишга аҳд қилган ва энди ҳеч қачон бу ерга қайтиб келмаслик мажбуриятини олган тақдирдагина уларга никоҳ гувоҳномаси берилади. Маҳаллий маъмурларнинг бундай ғаройиб қарор чиқаришига сабаб уларнинг келин-куёвларга шафқатсизларча муносабатда бўлишлари ва оригиналликка интилишлари эмас. Мерапи-актив ҳаракатдаги вулқон райони бўлиб, аллақачон хатарли зона деб эълон қилинган, атроф районларининг аҳолиси планли равишда кўчирилиши керак. Бу масала хусусида ҳозиргача кўпгина фармойишлар берилган бўлсада, аҳоли ўзи ўрганиб қолган жойдан қимирламаётир. Ҳукуматнинг кўчиб келувчилар учун янги районларда уй-жой қуриб бериш тўғрисидаги ваъдалари ҳам кор қилмаётир. Ошиқ-маъшуқларнинг умидворлигига ишонган маҳаллий маъмурларнинг ҳозирги қарори — «кўчириш режалари»ни рўёбга чиқариш йўлидаги жуда кўп уринишларнинг биридир.

Редактор ўринбосари М. С. КАРИМОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ПОЧТА ОРҚАЛИ ҲЎЛ МЕВА ВА САБЗАВОТЛАРНИ ЖЎНАТУВЧИЛАР

ДИҚҚАТИГА!

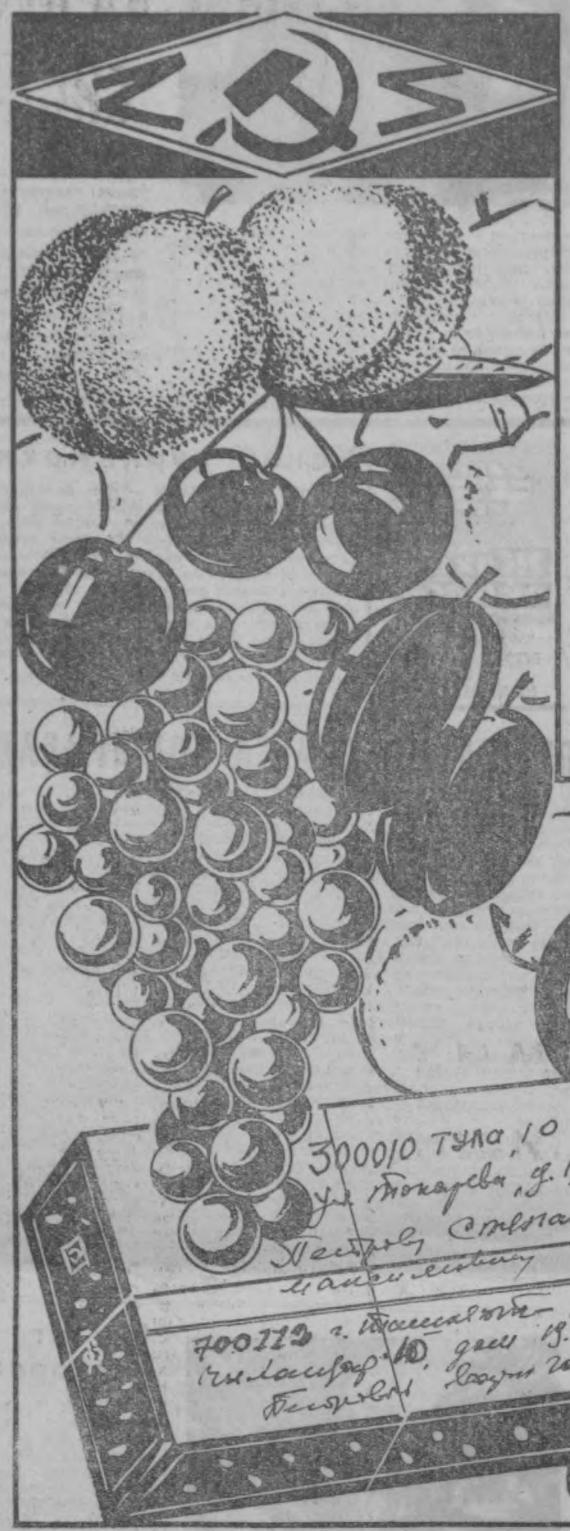

ГРАЖДАНЛАРНИНГ ҲЎЛ МЕВА ВА САБЗАВОТЛАРНИ ПОЧТА ОРҚАЛИ ЖЎНАТИШ МАВСУМИ БОШЛАНГАНЛИГИ МУНОСАБАТИ БИЛАН ЖЎНАТУВЧИЛАРГА ҚУЙИДАГИЛАР МАЪЛУМ ҚИЛИНАДИ:

Почта орқали юбориладиган ҳўл мева ва сабзавотларни уринтирмаслик учун уларни эҳтиётлик билан жойлаш ва жўнатиш тартибларига риоя қилинг. Буларга амал қилмаслик ҳўл мева ва сабзавотларнинг бузилишига ва қабул қилиб олувчиларнинг ранжишига олиб келади.

Меваларни жўнатишдан олдин яқин орадаги алоқа бўлимига бориб, мазкур шаҳар ёки районга бу ҳилдаги посилкаларни жўнатиш мумкин ёки мумкин эмаслигини билиб олиш зарур.

Ҳўл мева ва сабзавотларни ҳаммаёғи зич беркитилган идишларда юборманг. Бундай мақсадда яшиклар, корзинкалар, решёткали ва ҳаво кириб турадиган майда тешикли яшиклардан фойдаланинг.

Бир посилкада ҳўл мева билан саноат ва озиқ-овқат маҳсулотларини қўшиб жўнатиш мумкин эмас.

Юмшоқ ва қаттиқ меваларни посилкага аралаштириб солманг. Ана шу тартибларга амал қилмаслик, шунингдек эзилиб, пишиб ўтиб кетган меваларни жўнатиш посилкадаги барча неъматларни бузади.

Урик, шафтоли, олча, гилос, узум, помидор, ва бошқалар тез уриниб қолади, шунинг учун бундай неъматларни бироз хомлигича йўлда қайта юкланмаслиги ва 2—3 суткадан ортиқ вақт бўлмаслигини эътиборга олиб жўнатиш маъқул.

«Абонемент яшиклари», жойи аниқ кўрсатилмаган ҳарбий қисмлар, дала почталари, бозорлар, дарё, денгиз кемалари адресларига «талаб қилиб олингунча» (довостребование) **деб ёзилган посилкалар ҚАБУЛ ҚИЛИНМАЙДИ.**

СССР алоқа Уставига биноан, алоқа бўлимлари жўнатувчининг айби билан уриниб қолган посилкалар учун моддий жавобгарликни ўз зиммаларига олмайдилар.

ТОШКЕНТ ШАҲАР ПОЧТА АЛОҚАСИ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БОШҚАРМАСИ.

КИНО

16 ИЮЛДА

ҚИШКИ БИНОДА

Мукофот — «ДРУЖБА» (кечқурун), «ҚОЗОҒИСТОН» (19.00, 21.00).

Улар Ватан учун жанг қилдилар — «ҚОЗОҒИСТОН» (20.00).

Маккеннинг олтинлари — САНЪАТ САРОЙИ (кечқурун).

Сеними, шошмай тур! (8 қисм) — «ЧАЙКА» (кечқурун).

Дайди — «ЎЗБЕКИСТОН» (кечқурун).

Филлар — менинг дўстларим — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кечқурун).

Бир ишёқмас ҳаётидан — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кечқурун),

Мозандарон шери — НАВОИЙ номли (кечқурун).

«Кўк илон» ҳалокати — «ВОСТОК» (кечқурун), «ДРУЖБА» (жуфт соатларда).

Шахсий масалалар бўйича қабул куни — «МОСКВА» (кечқурун).

ЕЗГИ БИНОДА

Бошсиз чавандоз — «ФЕСТИВАЛЬ».

Мукофот — «ХИВА».

17 ИЮЛДА

ҚИШКИ БИНОДА

Шахсий масалалар бўйича қабул куни — «МОСКВА», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Ғалати қиз — (11.00, 14.00, 17.00, 20.00). **Қувиш** — (12.00, 15.00, 18.00, 21.00). — «ҚОЗОҒИСТОН».

Маккеннинг олтинлари — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Сеними, шошмай тур! (8 қисм) — «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Туҳмат қурбони; Тонг — «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Мукофот (тоқ соатларда), **«Кўк илон» ҳалокати** (жуфт соатларда) — «ДРУЖБА».

Мозандарон шери — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Бир ишёқмас ҳаётидан — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Дайди — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Эсавер, шамол! — «НУКУС» (кундуз ва кечқурун).

Мукофот — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

ЕЗГИ БИНОДА

Бошсиз чавандоз — «ФЕСТИВАЛЬ».

МУАССАСАЛАР ВА КОРХОНАЛАР РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

Республика стенография ва машинкада ёзув курслари муассасалар ва корхоналарда секретарь типидаги ходимларга тобора ошиб бораётган талаб ва эҳтиёжларни инобатга олиб муассасалар ва корхоналарнинг маъмуриятлари йўлланмаси билан ўқишнинг турли қисқартирилган муддатларда шартнома асосида қўшимча равишда ўқувчиларни қабул қилишни лозим топди.

СЕКРЕТАРЬ-МАШИНИСТКА ВА СТЕНОГРАФИСТКАЛАР ТАЙЁРЛАШ КУРСЛАРИГА ЎЗ ХОДИМЛАРИНГИЗНИ ЮБОРИШИНГИЗНИ СЎРАЙМИЗ.

Адрес: Тошкент шаҳар 3, Олмазор кўчаси, 174-уй, (Бешёғоч, Комсомол кўли ёнида) Телефон 44-30-61.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг ҳунар-техника таълими бўйича Давлат комитети

243-ГРАЖДАН АВИАЦИЯСИ ЗАВОДИ ҲУЗУРИДАГИ 121-АВИАРЕМОНТ ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1975—76 ЎҚУВ ЙИЛИ УЧУН

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Билим юрти: **йиғувчи-слесарь, учиш аппаратлари электр монтажчиси мутахассислиги бўйича юқори малакали ишчилар тайёрлайди.**

Ўқиш муддати — 1 ва 2 йил.

Машғулотлар — 1 сентябрдан бошланади.

Билим юртига Тошкент шаҳрида яшовчи 8—10-синф ҳажмида маълумотли, 15 ва ундан катта ёшдаги йигитлар қабул қилинади.

Билим юртини тугатганлар Тошкент шаҳридаги 243-авиаремонт заводида ишлайдилар.

Завод ишчиларига отпуска вақтида самолётларда учишга имтиёзли билет берилади ва улар гражданг авиациясининг ходимлари учун белгиланган бошқа имтиёзлардан фойдаланадилар.

Билим юртига 10-синф ҳажмида маълумот билан кирганларга ҳар ойда 30 сўмдан стипендия берилади: 8-синф ҳажмида маълумот билан кирганлар тўла давлат таъминотида бўладилар.

Кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: билим юрти директори номига ёзилган ариза, маълумоти тўғрисидаги гувоҳнома, туғилганлиги тўғрисида гувоҳнома (ёки паспорт), турар жойидан справка, соғлиғи тўғрисидаги 286-формадаги медицина справкаси, ота-онасининг иш жойидан справка, 3x4 см. катталикдаги 6 дона фотосурат, ўқиш ёки иш жойидан характеристика.

Ҳужжатлар — якшанба кунидан ташқари ҳар куни эрталаб соат 9 дан 17.00 гача қуйидаги адресда қабул қилинади.

Тошкент шаҳар, Авиаторлар шаҳарчаси, (ГҲФ), 243-завод (25, 66-автобусларнинг Авиаторлар шаҳарчаси, 2, 10-трамвайларнинг «Транспорт институти» бекатлари). Телефон: 91-15-33, қўшимча 3-86.

Кишинёвдаги «Виброприбор» заводида тайёрланган галстуклар учун қисқич-булавка ва запонкалар

ЭРКАКЛАР ҚОСТЮМИГА ЖУДА ҲАМ ЯРАШАДИ

БУ ЗАПОНКАЛАР ҲАР ХИЛ РАНГДАГИ — ЭНГ ОЧ РАНГЛИДАН ТО ТЎҚ ҚОРА РАНГЛИ КИЙИМЛАРДА КЎЗГА АЛОҲИДА ТАШЛАНИБ ТУРАДИ.

ҚИСҚИЧ — БУЛАВКАЛАР ЭСА ГАЛСТУККА РАНГ-БАРАНГЛИК БАҲШ ЭТАДИ.

Қисқич-булавка ва запонкалар рангли металлдан ишланган бўлиб, уларга манзарали ҳимоя қатлами берилган.

Запонкалар ва қисқич-булавкалар алоҳида ёки комплект ҳолда ҳам сотилади.

Савдо ташкилотлари барча маълумотларни қуйидаги адресдан олишлари мумкин: МССР, Кишинёв шаҳри, «Виброприбор» заводи, телефон: 2-97-58.

ҲУРМАТЛИ ХАРИДОРЛАР!

ТАШОБУВЬТОРГНИНГ 17-МАГАЗИНИДА

(Навоий кўчаси, Ц-4, 11-уй)

17 ИЮЛДАН 24 ИЮЛГАЧА

Ўзбекистон ССР Енгил саноат министрлигининг оёқ кийими фабрикаларида ишлаб чиқарилган

ЭРКАКЛАР ПОЙАФЗАЛЛАРИ САВДО-КЎРГАЗМАСИ ЎТКАЗИЛАДИ

24 июль кундуз соат 3 да кўргазма охирида харидорларнинг очиқ савдо конференцияси ташкил қилинади.

17-МАГАЗИНГА ТАШРИФ БУЮРИШИНГИЗНИ ВА КОНФЕРЕНЦИЯДА ИШТИРОК ҚИЛИШИНГИЗНИ СЎРАЙМИЗ.

«УЗТОРГРЕКЛАМА»

ТОШКЕНТ ШАҲАР ВЕТЕРИНАРИЯ-САНИТАРИЯ СТАНЦИЯСИ

ТОШКЕНТ ШАҲРИДА ЖАМОАТ ТАРТИБИ, ОБОДОНЛАШТИРИШ ВА САНИТАРИЯ ҚОИДАЛАРИ ТЎҒРИСИДА ҚУЙИДАГИЛАРНИ

МАЪЛУМ ҚИЛАДИ:

УЙ ВА ИШ ҲАЙВОНЛАРИ ҲАМДА ПАРРАНДАЛАРНИ САҚЛАШ ТАРТИБИ ТЎҒРИСИДА

ТОШКЕНТ ШАҲРИДА ҲАЙВОНЛАР ВА ПАРРАНДАЛАРНИ АСРАШДА УШБУ ҚОИДАЛАРГА РИОЯ ҚИЛИШ САНИТАРИЯ ҲОЛАТИНИ САҚЛАШ, ОДАМЛАР ВА ҲАЙВОНЛАР УЧУН ХАВФЛИ БЎЛГАН УМУМИЙ КАСАЛЛИКЛАР—ҚУТУРИШ, МИКРОСПОРАЛАР, ГЕЛЬМИНТОЗЛАР, БРУЦЕЛЛЁЗЛАРНИНГ ОЛДИНИ ОЛИШ МАҚСАДИДА ЗАРУРДИР.

1. Гражданлар ва ташкилотлар—итлар эгалари (СССР Мудофаа министрлиги, СССР Министрлар Советининг Давлат хавфсизлик комитети ва СССР Ички ишлар министрлиги бундан мустасно).

ҲАР ЙИЛНИНГ ЯНВАРЬ—МАЙ ОЙЛАРИДА

ўзларида бор бўлган итларни турар жойлари бўйича бепул хизмат кўрсатиладиган ветеринария шифохоналарида (ташкилотнинг турар жойида қайта регистрация учун олиб бориш, профилактик ветеринария қайта ишловидан ўтказишга мажбурдирлар. Янги асраб олинган итлар 5 кунлик муддат ичида ва кучук бола бир ойлик муддат ичида регистрациядан ўтказилиши лозим.

Итларнинг саломатлиги тўғрисида ветеринария ҳужжатлари ва регистрация гувоҳномаси бўлгандагина фақат карантин бўлмаганда уларни сотиб олиш ва сотиб юбориш, виставка ва очиқ майдонларда кўрсатиш, шунингдек Тошкент шаҳрига олиб кириш ва олиб чиқишга ижозат этилади. Кўрсатилмаган жойларда ит ва мушукларни савдо қилиш тақиқланади.

Бир оилада биттадан ит ва мушук боқишга ижозат берилади. Давлат уйлари ва уй-жой ташкилотлари рухсати бўйича:

бир оила банд қилган айрим квартираларда, бир неча оила яшайдиган уйларда эса барча яшовчиларнинг розилигини олган ҳолда санитария ва гигиена қоидаларига риоя этиш шарти билан ит ва мушуклар асрашга ижозат берилади.

4. ИТЛАР ВА МУШУКЛАРНИНГ ЭГАЛАРИ ҚУЙИДАГИ ТАРТИБЛАРНИ БАЖАРИШГА МАЖБУРДИРЛАР:

итлар қочиб кетиши мумкин бўлган жойда, ҳар томонлама тўсилган, маҳкам боғланган ҳолда асралиши керак.

Зинапоялардаги катакларда, ҳовли ва кўчаларда фақат катталаргина итларни калта бандида ва тумшуқбандида, етаклаб юришлари мумкин. ЖКО, ЖЭК, идора бошқармалари томонидан махсус ажратилган территорияларда итларни қўйиб юбориш мумкин.

Шаҳардаги яшил кўчатлар экилган майдонларга ит ва мушукларни қўйиб юборилмасин, ит етаклаб ошхоналар, мактаблар, боғлар, хиёбонлар, пляжлар, стадионлар, спорт ва болалар майдонлари ва бозорларга кирилмасин.

Квартиралар, зинапоя катаклари, кўчалар, ҳовлилар, умумий мақсадда фойдаланиладиган жойларни итлар ифлос қилишга йўл қўйилмасин (итлар ва мушуклар булғатганда эгалари ахлатларини дарҳол супуриб олишлари лозим).

Итлар ва мушуклар касалланганда ёки улар офатга йўлиққанда касалланганлари ва нобуд бўлганларининг эса танаси ўша жойда ветеринария шифохоналарига олиб борилиши лозим (ўлган ит мурдасини чуқур қазиб кўмиш ёки ташлаб юбориш мутлақо ман этилади);

Итлар ва мушуклар назоратсиз қолдирилмасин, улар кўпайиб кетганда шаҳар ветеринария-санитария станциясига хабар қилинсин.

Ветеринария шифохоналарининг талабига биноан итлар ва мушукларни кўрикдан ўтказиш, диагностик тадқиқотлар, касалликлар олдини оладиган эмлашлар учун олиб борилиши зарур.

Ташкилотлар, корхоналар, болалар муассасалари (болалар боғчалари, яслилари, лагерлари) даволаш муассасаларига, район ветеринария хизмати идорасига маълум қилган ҳолда пойлоқчи итларни асрашлари мумкин. Бундай вазиятда итлар маҳкам боғланган ва уларнинг олдига болалар ва бошқа кишилар бормаслиги керак. Ана шу муассасаларнинг хизматчилари муассаса территориясида ўзларига қарашли итларни асрамасликлари керак.

Район ветеринария хизматининг рухсати билангина виварийлар, питомниклар, зоология бурчакларида ит асрашга ижозат берилади.

Коллектив умумий фойдаланадиган ҳовлиларда ва очиқ жойларда (ошхоналар, коридорлар, айвонлар, балконлар, лоджлар, зинапоя катаклари, болхоналар, ертўлаларда итлар, мушукларни асраш тақиқланади.

Кўчалар, майдонлар, боғлар, скверлар, ҳовлилар ва бошқа жамоат жойларида насли, асраш мақсади, қаерга қарашлигидан қатъий назар, шунингдек бўйинбоғли ва тумшуқбандли эгасиз итлар, шунингдек, квартирадан ташқарида юрган мушуклар ҳам дайди ҳисобланади ва тутиб олинади. Кўрсатилган вақтда рўйхатдан ўтказилмаган ва қутуришга қарши вакцинация қилинмаган итлар ветеринария назорати органлари томонидан тутиб олинади ва сўзсиз тартибда йўқ қилиб юборилади.

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг шаҳар ветеринария-санитария станцияси дайди итлар ва мушукларни йиғиштириб олади.

Заводлар, фабрикалар ва бошқа корхоналар ташкилотлар, ЖЭКлар, ЖКОлар, идора уйларининг уй бошқармалари, ертўлалар, болхоналар, зинапоя катаклари ва бошқа биноларга кириб қолган ит ва мушукларни ўзлари тутиб оладилар, ушлаш имконияти бўлмаганда шаҳар ветеринария станциясига тутиб олиш учун мурожаат қилишлари шарт.

Одамлар ёки ҳайвонларни қопиб олган итлар ва бошқа ҳайвонларнинг эгалари уларни дарҳол территория бўйича ветеринария шифохоналарига кўрсатиш ва карантинлаштиришга олиб боришлари лозим.

Карантин (10 кун) тамом бўлганидан кейин ветеринария назоратининг натижаларига қараб ва қопишнинг сабабларидан қатъий назар итлар ва мушуклар эгаларига қайтариб берилади ёки йўқ қилиб юборилади.

Эгалари итларни сақлаш қоидаларини бузсалар ва итлар кишиларни кейинчалик яна қопса улар тутиб олинади ва йўқ қилиб юборилади.

Қопган итлар ва мушукларни жароҳатланган киши ўша пайтнинг ўзида тутиб олса, уларнинг талаби бўйича итлар ва мушуклар давлат ветеринария станцияларининг транспортида ветеринария шифохонасига олиб борилади.

МОЛЛАР ВА ПАРРАНДАЛАРНИНГ ЭГАЛАРИ ҚУЙИДАГИЛАРНИ БАЖАРИШГА МАЖБУРДИРЛАР:

ушбу бўлимнинг 1—2—4 бандларига риоя қилиш;

даволаш-профилактика, ўқув, маданий-оқартув муассасалари, бозорлар, озиқ-овқат магазинлари, жамоат, овқатланиш корхоналаридан 100 метрча ва уй-жой биноларидан эса 15 метрча нарида моллар, паррандалар, иш ҳайвонларини сақлаш, паррандалар боқиладиган жойлар атрофи баландлиги 1,5 метр бўлган сетка билан ўралиши керак.

Ҳайвонларнинг гўнгини усти берк махсус қутиларда сақлаш ва уларни ҳафтада икки марта шаҳар ташқарисидаги ахлатхонага олиб бориб ташлаш керак;

ҳайвонлар ва паррандалар асраладиган жойлар ва уларнинг атрофини озода тутиш лозим;

ҳар йили район ОПД (профилактика дезенфекция бўлими) билан ҳайвонлар сақланадиган жойларни пашшага қарши қайта ишлаш тўғрисида шартномалар тузиш;

молларни фақат шаҳар қушхоналарида сўйиш;

ҚУЙИДАГИЛАР ТАҚИҚЛАНАДИ:

муассасалар, коллектив ҳовлилари, санаторий зоналарида (виварийдан ташқари) моллар, паррандалар сақлаш;

бир оилада бир ёшгача бузоғи бўлган биттадан ортиқ сигир, ёки сигир ўрнига бир ёшгача боласи бўлган биттадан ортик эчки, бўрдоқига биттадан ортиқ чўчқа ёки бир ёшгача қўзичоғи бўлган учтадан ортиқ қўй боқиш;

кўчаларда, боғларда, майдонларда ва умумий фойдаланиладиган ер участкаларида қорамоллар ва уй ҳайвонларини ҳайдаб қўйиш;

уйлар бошқарувчилари, ЖЭК бошлиқлари, идора уйларининг комендантлари, маҳаллалар ва кварталлар комитетларининг раислари ва хусусий уй эгалари қуйидагиларни бажаришга мажбурдирлар;

итларни ўз вақтида регистрация (қайта регистрация)дан ўтказилишини назорат қилиш;

регистрация (ва қайта регистрация)дан ўтмаган итларнинг эгалари, шунингдек уй ва иш ҳайвонларини сақлаш қоидаларини бузган кишилар устидан актлар тузиш.

Тузилган актларни район Советларининг ижроия комитетлари қошидаги маъмурий комиссияларига топшириш ва ветеринария шифохонаси ёки милицияга маълум қилиш;

уй бошқармалари территориясида итларни ҳайдаб қўйиш мумкин бўлса, бунинг учун махсус жой ажратиш;

уй хўжаликлари территориясида дайди ит ва мушукларни изғиб юришига йўл қўймаслик;

ертўлалар, болхоналар ва бошқа ёрдамчи биноларга ҳайвонлар кириб қолмаслигининг олдини олиш мақсадида уларни ёпиқ ҳолда сақлаш ёки сетка тутиш;

ЖЭКлар, ЖКОлар, уйлар территорияларида яшовчи кишиларни ҳайвонлар ва паррандалар сақлаш қоидалари билан таништириб бориш;

ана шу қоидаларни бажариш мақсадида район ветеринария шифохоналарининг ходимларига, итлар ва мушукларни овлайдиган бригадаларга яқиндан ёрдам бериш;

шаҳар ветеринария-санитария станциясининг ижозати билан итларнинг кўргазмалари, коллектив бўлиб ўргатиш ва сайр эттиришларга рухсат берилади.

Ит қопганда ит эгасини мавжуд қонунлар асосида жавобгарликка тортиш мақсадида тузилган ҳужжат (акт) милиция органларига топширилади.

«ТАШПРОМТОРГНИНГ» 4-МАКТАБ-МАГАЗИНИ

саноат товарлари билан савдо қилувчи кичик сотувчиларни тайёрлайдиган

6 ОЙЛИК КУРСЛАРГА ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

8—10-синф ҳажмида маълумотли 17—23 ёшдаги йигит-қизлар қабул қилинади.

ЎҚУВЧИЛАРГА ҲАР ОЙДА 45—54 СЎМ МИҚДОРИДА СТИПЕНДИЯ ТЎЛАНАДИ.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Академик Сулаймонова кўчаси, 41-уй.

ВНИПИ ГАЗДОБИЧА ИНСТИТУТИНИНГ ТОШКЕНТ ФИЛИАЛИГА

лойиҳалаш ташкилотларида ишлаш тажрибасига эга бўлган мутахассислар:

катта инженерлар, инженерлар, нефть ва газ конларини қайта ишлаш бўйича техниклар, электриклар, компрессор қурилмаларининг автоматика бўйича механиклари, алоқачилар, сметачилар, химик-технологлар

КЕРАК

Қабул қилинганлар — 1976 77 йилларда уй-жой билан таъминланадилар.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Пролетар кўчаси, 4-уй, аҳолини ишга жойлаштириш ва информация Бюроси инспекторларига учрашилсин.

Тошкент шаҳар, Октябрь районидаги Будённий номли 111-ўрта мактаб томонидан **Шодмон Исмоилов** номига берилган 502631 номерли йўқолган

ЕТУКЛИК АТТЕСТАТИ

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

ОРГАН ТАШКЕНТСКОГО ГОРКОМА КП УЗБЕКИСТАНА И ТАШГОРСОВЕТА

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000; ТОШКЕНТ, ГСП, «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ, 26-УЙ.

ТЕЛЕФОНЛАР: коммутатор—33.02.49 дан 33.02.58 гача. Эълонлар бўлими—33-81.42.

Р—03480. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64579. Нашр Б—4043.